

جدائيءَ جي جزيري تي

ٻيو ڪتاب

(شاعري)

شهمير سومرو

سمبارا پبليڪيشن حيدرآباد

ڊجيٽل ايڊيشن
2022ع

سنڌ سلامت ڪتاب گهر

حق ۽ واسطاً ليکڪ وٽ محفوظ

ڪتاب جو نالو: جدائيءَ جي جزيري تي
موضوع: شاعري
ليکڪ: شهمير سومرو
ڇاپو پهريون: 2020ع
تائيتل: مهراڻ سهتو
ڇپيندڙ: سمبارا پبليڪيشن
دوا با پوليس لائين سامهون عبرت پريس گاڏي کاتو حيدرآباد
03003513966

مُلھ: =/250

ڊجيٽل ايڊيشن: سنڌ سلامت ڪتاب گهر

www.sindhsalamat.com

اسٽاڪسٽ:

* سمبارا ڪنول بڪ هائوس حيدرآباد، * ڪنگ پن بڪ ڪلب حيدرآباد،
* ڀٽائي ڪتاب گهر حيدرآباد * مهراڻ ڪتاب گهر، لاڙڪاڻو * رابيل
ڪتاب گهر، لاڙڪاڻو * انتيل ڪميونيڪيشنز، حيدرآباد * سنڌ بڪ
ڪلب، نواب شاھ * پيڪاڪ ڪتاب گهر حيدرآباد/لاڙڪاڻو * ڪامريڊ
بڪ اسٽال، ڄامشورو.

ON THE ISLAND OF SEPARATION

Book Name: On the island of separation (Poetry)

Written by: Shahmir Soomro

1st Edition: 2020

Published by: Sambara Publication Hyderabad

Email: sambara.publication@gmail.com

لرپنا

لرپيم هنن پيارن کي
جن لاءِ جيترا به ڪتاب لکان گهٽ لڳندا
هنهنجي هنڙي اهڙو مهتا زگل
بابا سائين علي گل سومرو
ڏک سک جي ساڻياڻي رخسانا شهمير
ٻچڙي لکيمير حسين کي ۽ هر ان هن کي
جنهن ۾ سچ ۽ پيار جو گل تڙيل هجي .

— شهمير سومرو

سند سلامت پاران :

سند سلامت ڪتاب گهر پاران خوبصورت شاعر شهمير سومري جي شاعريءَ جو ٻيو مجموعو ”جدائيءَ جي جزيري تي“ اوهان اڳيان پيش آهي، جنهن ۾ غزل، نظم ۽ وايون شامل آهن. جواد جعفري لکي ٿو:

”شهمير سومرو سند جو اهو سهڻو ۽ سڀيتو ڪوتاکار آهي، جنهن پنهنجي منفرد لب و لهجي ۽ انوکي اسلوب سان سند جي ادبي آڪيري ۾ پنهنجي جاءِ ٺاهي ورتي آهي. نئين ٿهيءَ ۾ غزل جهڙي حسناڪين سان ڀرپور صنف کي پنهنجي محبوبا بڻائيندڙ هن قلمڪار پڙهندڙن جو ڌيان پاڻ ڏانهن ڇڪائي ورتو آهي. پنهنجي غزلن ۾ منفرد رديفن جي چونڊ ۽ انهن سان بهترين نپاءُ هن شاعر کي همعصرن ۾ هڪ الڳ سڃاڻپ ڏني آهي. شهمير جي شاعريءَ ۾ سرتيءَ جي سونهن جا عڪس به آهن، عاشق جي دل جا رقص به آهن، مٽيءَ جي مهڪ به آهي ته ڌرتيءَ جا ڌڪ به آهن. هن ڪويءَ وٽ خيالن جي کاڌ ۽ لفظن جو اڻ کٽ خزانو آهي.“

هي ڪتاب سمبارا پبليڪيشن، حيدرآباد پاران 2020ع ۾ ڇپايو ويو آهي. ٿورائتا آهيون شهمير سومري ۽ سمبارا پبليڪيشن جا جن ڪتاب سند سلامت ۾ اڀرڻ لاءِ موڪليو.

محمد سليمان وساڻ
مينيجنگ ايڊيٽر (اعزازي)
سند سلامت ڊاٽ ڪام

sulemanwassan@gmail.com
www.sindhsalamat.com
books.sindhsalamat.com

ستاءُ

7	محمد علي پناڻ	مهاڳ
13	منتظر سومرو	شهمير هڪ صوفي منش شاعر
15	زيب ڪنگو	اندر جو آواز
17	شهمير سومرو	پنهنجي پاران

شاعري

23	.....	غزل
139	.....	نظم
150	.....	وائي

مهاڳ

خيالن جون جهوپڙيون

شاعري جي دنيا جو خاص محور ڏک آهي ۽ جڏهن ڏک شاعر جي اندر جي ڪائنات کي ڏانءُ ڏيندا آهن ته هن جي خيالن جا جهان ڏونگرن ۾ پيڙ ٿي پڙڪندا آهن. جنهن کان پوءِ لفظ پڪن گهڙن جيان راس ٿي پنن تي پيڙين جو روپ وٺي سانوڻ جي سنڌوءَ ۾ جهومندا ۽ ترندا پنهنجي منزلن جو پنڌ ڪندا آهن. ان لاءِ نه ڪنهن سونهين جي ضرورت هوندي آهي، نه ناڪئي جي، سڀ ڪجهه پاڻ مرادو ٿي وڃي دنگ تي رسندو آهي. شاعري پنهنجي ڪاڪ محل کي شاعر جي ڳچيءَ ۾ راڻي جي ڪاميابيءَ جي مالها پهراڻي گد گد ٿيندي آهي.

شاعر شهمير سومري جي شاعريءَ جو منظر نامو به هوبهو ائين ئي آهي. هن جا لفظ خيالن جون جهوپڙيون ٺاهي پاڻ ئي انهن جا ڏيئا بڻجي پون ٿا. جنهن جي سوجهري ۾ پڙهندڙ جو من مست ٿي رقص ڪرڻ لڳي ٿو ۽ آس پاس جي دنيا کي ٽرڪ ڪرڻ تي مجبور ٿئي ٿو. هو جڏهن چوي ٿو ته:

گهاٽو منهنجا گلابن جيان ٿا ٽڙن،

سور رابيل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

ته سچ پچ پڙهندڙ تي اهي غير معمولي صورت ۾ اثر انداز ٿين ٿا. هو شهمير کي قافين رديفن جون لستون اڳيان رکي شاعري ڪندڙ شاعرن کان بلڪل ڌار ڪري، من ئي من ۾ داد ڏيڻ جي اهڙي تعظيم وارو دڳ ٿو وٺي، جنهن جي حد نگاهه تائين مصنوعات ۽ جڙتو ”واهه واهه“ جو تَر جيترو به عمل دخل ڪو نه ٿو لڳي.

تلخ ماضيءَ جي تصوير مان پڻ ٿو ٿئي.
ياد جي هن وڏي وير مان پڻ ٿو ٿئي.
مون کي توسان ملڻ ڪو نه ڏيندي مٺي،
مون کي پنهنجي ئي تقدير مان پڻ ٿو ٿئي.
مان محبت جون ڳالهيون ڪندو ٿو وتان،
هو چوي ٿي ته شهمير مان پڻ ٿو ٿئي.

صدمن ۽ لڙڪن کي دل ۾ ۽ پاڻ وٽ عيد ڪرائڻ وارو هي شاعر
يگانگيءَ جي عالم ۾ جنهن وقت محبوب کي ڏوراپي جي نموني ۾ خوشيءَ
کي پاڪر پائڻ جي ڳالهه ڪري ٿو، ۽ دردن کي پاڻ وٽ عيد ڪرائڻ جو انوکو
فڪر پيش ڪري ٿو، ته مينهونگيءَ ۾ مور جا تهوڪا اڳيان ٿا اچن. ۽ جڏهن
اڃا به اڳتي وڌي چوي ٿو ته:

ڦٽ سمورا روئي پيا هن،
زخمن مون وٽ عيد ڪئي آ.

ته نه رڳو هن جي شاعريءَ تي رشڪ اچي ٿو، پر ٽپو ڏئي ازخود هن
کي پنهنجي ڳچيءَ جو سونو هار بڻائڻ تي به دل اچلون ٿي ڏئي. ڇو ته هو،
هي پير مَن کي جهير ڏئي پوءِ ٿو ڪڍي ۽ بي ترتيب لفظن کي سمند جي
چولين جهڙي پاڪر ۾ پري پوءِ ئي اهڙي رواني ٿو ڏئي، جنهن سان نه صرف
منظر خوبصورت ٿو ٿئي، پر ان جو پس منظر اڃان به گهڻو خوبصورت ٿي
اڳيان ٿو اچي.

ڏينهن آتو مليو رات آتي ملي.
منهنجي جوڀن کي ڪنهن جي نه ڇاتي ملي.

زندگي آءُ جنهن سان گذارڻ گهريم،
سا جڏهن پي ملي حادثاتي ملي.

تلخ لهجو اندر کي ڪپيندو ويو،
چپ هن کي نه ڄڻ تيز ڪاتي ملي.

تڪ جي رلهيءَ وارن رنگن سان سجايل هن جي شاعريءَ جي هنن
سڻن تان جڏهن ديد جي سفر جو گذر ٿئي ٿو ته؛

محبوب سان پيار جي مون حد ڪري ڇڏي.
آزار سان قرار جي مون حد ڪري ڇڏي.
آيون ضرور وقت جي ڏندن ۾ آڱريون،
اهڙي ته انتظار جي مون حد ڪري ڇڏي.

۽ ان ئي غزل جو هي بند ته؛

حاوي نه ٿي وڃي صفا هي درد مون مٿان،
مرڪي تڏهن بهار جي مون حد ڪري ڇڏي.

پڙهي، ٻه منٽ سندس سموري بياض کي پري رکي، انهن جي
گهرائي ۾ وڃجي ٿو ته، ان راءِ کي منڊيءَ تي ٽڪ ڪري ٿو ونجي، ته هي
غزل نئين سنڌي غزل جي تاريخ جو بنا ڪنهن وڌاءِ جي سر موڙ غزل ٿو
محسوس ٿئي. جنهن جي سونهن جون تجليون وقت جون اکيون ڪيريون
ڪري ٿيون ڇڏين.

توتي جيئن ئي مرڻ لڳو آهيان.
سچ پچين مان جيئن لڳو آهيان.
حال مون کان پڇڻ تون آئين ٿو،
آءُ ڏس خوش ٿيڻ لڳو آهيان.

شاعري زندگيءَ جي محبوباڻين اداڻن، ناز نخرن، نفيس رسامن
پرچائن ۽ مينڊيءَ رتل ٻن هٿن جي تاڙيءَ جي نرالن آوازن ۾ ساڻه ڪٽندي
آهي ۽ مستيون ۽ موجون ان جي لازواليءَ کي يقيني بڻائينديون آهن.

شهمير سومري جون ڪيتريون ئي سٽون ان ڪسوتيءَ تي لهندي پڙهندڙن جي اچارن ذهنن کي آب حيات جا چشما فراهم ڪن ٿيون.

زندگيءَ کي وقت ڇاڻيءَ ۾ ڇڏي.
وڃ نه مٺڙي اڌ ڪهاڻيءَ ۾ ڇڏي.
تون ته ٻيڙيءَ ۾ چڙهي مرڪي پئي،
پر وڃي ٿي باهه پاڻيءَ ۾ ڇڏي.
تنهنجي پيرن جي مني مان خاڪ کي،
خوش ٿيان ٿو، سرمي داڻيءَ ۾ ڇڏي.

ڦوهه جوانيءَ کان ٿورو اڳتي وڌندڙ شهمير سومري جي شاعريءَ سان عشق جو ڪو نئون پيچ ٺاهي ڀاتو، پر هن ان جي نينهن جي ابتدا ننڍپڻ جي سانڀر پرائڻ سان ئي ٿي هئي ۽ تڏهن کان ئي هن تي اڪرن جا گل تڙائڻ ۽ لفظن جا پوپٽ اڏائڻ جو جنون طاري ٿيو هو. جيڪو جوانيءَ جي پهرين ڏاڪن سان سنڌي ادبي سنگت، ڏوڪريءَ جي ادبي ڪلاسن ۾ نشانبر ٿيو هو ۽ اتان اتساهه وٺي پاڻ تي تمام گهڻي ذمينداريءَ جو بار کڻي اڳتي وڌيو هو ۽ تڏهن ئي هن ههڙي سوچ وارو انوکو غزل لکيو هو ته:

سانوري آرس پڄي مرڪي پئي.
شاعري آرس پڄي مرڪي پئي.
دل جي صحرا تي ونو اڄ پيار آ،
زندگي آرس پڄي مرڪي پئي.

رچنا جي پنهنجي ۽ بنهين مختلف رڻ ۾ ٽاڪ منجهند به هو
پنهنجي ٿو تخليق ڪري، ته چانو وارا وڻ به پنهنجي ئي اڪرن مان ٿو پيدا
ڪري. ڪنهن به ٻئي شاعر جي پيرن تي پير ڌري، ان جو پيچرو وٺي
شاعري ڪرڻ هن جي خمير ۾ شامل ناهي. تڏهن ئي هن جي سوچ جو
ڪڪر، پنهنجي ڌار سڃاڻپ سان هن جي من جي مسافر سان همسفر ٿي
هليو آهي ۽ هلندو ٿو رهي.

منو محبوب آيو آ دعائون موج ۾ آهن.
پرڻ درشن ڪرايو آ نگاهون موج ۾ آهن.
خبر ئي ڪو نه پئي موسم بدلجي وئي پرڻ پهتو،
وڻن گهنگهرو ٻڌا آهن هوائون موج ۾ آهن.
سڪا وڻ ٿي پيا ساوا ٿڙن ۾ ساهه پئجي ويو،
ڪڪر برسي پيا آهن ۽ راهون موج ۾ آهن.
ٽڪو جهالا ڪجل سرخي منڊيون چوڙيون ٿيون ڳالهائڻ،
سڄي هي دل ٺري پئي آ ادائون موج ۾ آهن.
يا،

دل چوي ٿي اڏي زندگي گهورجي.
سونهن تان اڄ ڪڏي زندگي گهورجي.
پيار سان جي نهاري پياري پرڻ،
تن اکين ۾ ٻڏي زندگي گهورجي.

شام جو جهولندي گنگناڻي جتي،
پينگهه ان تان لڏي زندگي گهورجي.

هيئن، هن انداز سان احساسن جا اڻڳڻيا موڪين وارا مٺ متارن
کي پيار جي نين نين نزاڪتن سان پيئاري، ماري ماري اهڙو نئون جياپو
ارپين ٿا، جيڪو پٿر کي غير روايتي نموني تراشي ڪنهن سنگتراش جي
نالي کي تا ابد زندهه ڪري ڇڏيندو آهي.

مان ورهايان پيار ٿو جڳ ۾ مگر،
هنيانو تي جڳ مڱ ڏرڻ لاءِ منتظر.
مهرباني ڪر ۽ ڇٽ ناراضگيون،
ڦٽ سوين آهن ڪرڻ لاءِ منتظر.
ائين وڏيرو ڳوٺ جي امداد لاءِ،
گوه وانگي سڀ ڳهڻ لاءِ منتظر.

نئين سوچ جي سوين گلن جي هٻڪار سان تشبيهن کي سينگاري
نوان نوان گلدستا ٺاهيندڙ شهمير سومرو پنهنجي حياتيءَ جي شاعراڻي
سفر ۾ جيڪڏهن ائين ئي ۽ اهڙائي جذبا ڪٽي اڳتي وڌندو رهيو ته پنهنجي
نالي کي دوام بخشڻ ۾ ته ضرور ڪامياب ويندو پر شاعريءَ کي به نيون
ڪائناتون فراهم ڪرڻ ۾ ڪيئي سڦلتائون ماڻيندو.

محمد علي پٺاڻ

لاڙڪاڻو

ع 2020

شهمير هڪ صوفي منش شاعر

شاعري شعور جي زبان هجي ٿي، جنهن سان شاعر زندگيءَ ۾ درپيش ايندڙ ظاهري توڙي باطني، داخلي يا خارجي مامرن کي لفظن جي ست سان اٿي ٿو. شاعري انهن سڀني درپيش ايندڙ منفي روين جو اهڃاڻ هجي ٿي، جيڪي ماڻهن جي نفيس احساسن سان ٽڪرائجي، ماڻهونءَ کي پڇي پوري ڇڏين ٿا ۽ اهڙي طرح هڪ شاعر نه صرف دک، درد، يا غم ۽ خوشيءَ جي لمحن جو ترجماني هجي ٿو، پر انهن سمورن واقع ٿيندڙ ڳالهين کي اجري پوشاڪ پارائي عام آڏو پيش ڪري ٿو. شاعر پنهنجي سوچ سان سمنڊ ۾ تپيون هڻي سڀون تلاش ڪري موتين جي مالها ٺاهي ٿو ۽ ڪائنات جي فطري سونهن کي غزلن، واين ۽ گيتن ۾ نيروليءَ وانگي رنگي ٿو، ڪڏهن بکي پيٽ جي اندر جي پيڙا جي ڳالهه ٿو ڪري ته ڪڏهن چڪور بڻجي ڇنڊ سان ٿو ڳالهيون ڪري، هڪ سنو شاعر بي پهچ ۽ لاچار ماڻهن جي ۽ قومن جو آواز هجي ٿو. اهڙو ئي سنڌ جو هڪ مسڪرائيندڙ، صوفي منش ۽ اتساهه ڏيندڙ شاعر شهمير سومرو جنهن جي شاعري علم عروض جي ضابطن ۽ قاعدن جي ٻنڌڻ سان ٻڌل، گتار جي تارن تي رقص ڪندڙ سرن جهڙي محسوس ٿئي ٿي. شهمير جو تعلق هڪ اهڙي پرڳڻي جي مٽيءَ سان سلهاڙيل آهي، جتان جي تهذيبي تاريخ اٽل 5000 هزار سال پراڻي آهي ۽ اتي جي علائقي جا ماڻهون اڄ به تهذيب پريا، باشعور سياسي توڙي سماجي طور ۽ سجاڳ آهن. جن ۾ ڪيترائي وڏا نالا اچي وڃن ٿا، جي لکبا ته وڏي لسٽ ٺهي ويندي، جن مان شاعري جي موضوع جي حوالي سان موجوده دور ۾ سندس نالو سر فهرت آهي.

شهمير جي شاعريءَ ۾ ديس واسين جو درد، پيڙائون ۽ محبوب جو ذڪر شامل آهي ۽ سندس جي شاعريءَ ۾ استعمال ٿيل بهترين قافيه،

ڊگها رديف، شاعرن جي صف ۾ منفرد ڪري ٿا بيهارين. شهمير جو پهريون ڪتاب ”اڪڙين جي پاڪر ۾“ ڪجهه عرصو اڳ آيل آهي ۽ هي سندس ٻيو ڪتاب ”جدائيءَ جي جزيري تي“ جنهن ۾ غزل، وايون ۽ نظم شامل آهن. جن مان چند شعر هيٺ ڏجن ٿا.

ٻيو آخيال ۾ گهاٽو،

۽ جذبو دار تي پيو آ.

۽ ٻئي هنڌ لکي ٿو ته،

زندگي گهارڻ گهري سي صوفين جي شهر ۾.

عمر گذري ڏک اهو آ ڪوفين جي شهر ۾.

يا،

قاتل لٿا، جُتڙي چنل، اڪڙيون پنل،

ان ٻار کي، ٻي ٻار کان ترجيح ڏي.

شهمير جي شاعريءَ ۾ رومانوي رنگ کان علاوه استعمال ٿيل ٻوليءَ جي نفاست ۽ فڪر پڻ نظر اچي ٿو، ڇاڪاڻ جو استعمال ڪيل ٻولي بلڪل سادي، سلوڻي ۽ موضوع مطابق رچيل آهي. هونئن به شاعريءَ ۾ ٻولي جان هجي ٿي، ڇو جو شاعريءَ ۾ خيال جي وسعت ۽ فڪري اڌام سان گڏوگڏ ٻوليءَ جو مناسب هجڻ به ضروري آهي. بهرحال اميد آهي ته شهمير جو هي پورهيو جدائيءَ جي جزيري تي جڙيل پيار جي منزل تي ضرور رسائيندو.

منتظر سومرو

لاڙڪاڻو

اندر جو آواز

سنڌي شاعري جي افق تي هميشه ستارن جي جهرمت رهي ٿو، تن مان ڪجهه وڌيڪ چمڪن ٿا ۽ ڪجهه ڏنڌلا رهن ٿا، انهن روشن ستارن مان نوجوان شاعر شهمير سومرو پنهنجي روشني خيالي ۽ منفرد شاعري جي ڪري پنهنجي آب تاب سان شاعري جي روشني پکيڙيندو رهي ٿو، سندس فن ۽ فڪري سوچ هر پڙهندڙ جي دل ۾ پنهنجا اڻ مٽ نقوش ڇڏي ٿي سندس هر شعر ۾ نواڻ دل جي تارن کي ڇهندي محسوس ٿيندي آهي.

شهمير ڌرتيءَ تي فطرت جي حسين رنگن سان پيار ڪرڻ وارو شخص آهي، هن جي شاعري ۾ قوم ۽ انسانيت سان پيار جو درس ڏنل آهي، شهمير عروضي علم جي ڄاڻ رکندڙ فني ۽ فڪري لحاظ کان هڪ مضبوط شاعر آهي.

شهمير جي شاعري جي مطالعي کان پوءِ هر هڪ جي اها راءِ ضرور آهي ته سندس شاعري ۾ انساني جذبن جي ترجماني ڀريل ملندي، شاعري خيالي ۽ تصوراتي شين جي بجاءِ حقيقت ۾ پنهنجي شعرن ۾ سمائي ڇڏيو آهي، شهمير شاعري ۾ هميشه وطن جي مٽي ۽ محبت کي موضوع بڻايو آهي سندس شاعري سونهن سچ ۽ پيار جو اولڙو آهي، طبيعتن مانيڻو، محبت ڀريو لهجو سندس رڳ رڳ ۾ ڀريل آهي، سندس هر شعر ۾ وفا، محبت، پيار ۽ خوشبوءِ موضوع رهيو آهي، هن زندگي جي تلخ تجربن ۽ ذهني پيڙا جا اولڙا پنهنجي شاعري ۾ نهايت سادگيءَ سان بيان ڪيا آهن.

شهمير يار جو يار ۽ محبتي ماڻهو آهي جيڪو نه صرف ڏسڻ ۾ اچي ٿو پر ان جو عملي ثبوت به آهي ڏکي ويل دوستن سان

گڏ هوندو آهي. سندس شاعري ۾ پنهنجي قوم ۽ ڌرتيءَ جو درد ۽ پيار جو جذبو خوب جهلڪي پيو جيڪو ان ڳالهه جو واضع ثبوت آهي ته هن وٽ ڪوڪلا نورا ناهن سندس شعرن کي اڪثر قومي جلسن ۽ تقريرن ۾ حوالا طور به پڙهيو وڃي ٿو.

اهو ان جو ثبوت آهي ته هي وطن سان حب رکندڙ سڄاڻ شاعر آهي. سندس شاعري سادگيءَ سان پُر، برجستگي، غفائيت، بي باڪي، مٽيءَ جي هڳاءُ ۽ فڪر سان لاڳاپا رکندڙ آهي. سندس ٻولي نيٺ سنڌي ٻولي آهي شهمير جي شاعري ۾ مٺ محبتون، چين جو چاهتون، اندر جون الفتون، روح جون رغبتون، تانگهه واريون تهمتون، سڪ واريون ساعتون، هجر جون حقيقتون، هڙئي حسرتون، جذبن جو شدتون ۽ درد جون لذتون سمايل آهن.

شهمير محض فرضي ناهي لکيو هن جو هر لفظ هر شعر هڪ انسان جي اندر جو آواز آهي، بيائي، دوکي دولاب، بغض، ڪينو ۽ حسد ته سڪيو ئي نه آهي، اهو ئي سبب آهي جيڪو ساڻس هڪ دفعو ملي ٿو ته سندس گهڻو ويجهو ٿيو وڃي، سچ ته شهمير حسن پرست، فطرت، سونهن، سچ ۽ ڌرتيءَ جو سفير آهي. شهمير نئين ٽهي جو سهڻو شاعر جنهن پنهنجي محنت ۽ مشقت سان پنهنجي هر عصر شاعرن ۾ چڱي خاصي مقبوليت ماڻي ورتي آهي شهمير جي شاعري فني ۽ فڪري اعتبار کان نهايت پختي ۽ پڪي آهي منهنجي اها دعا آهي ته شل سندس ذات کي ڪو ڪوسو واءُ نه لڳي ۽ سندس ذات ڪڏهن به مات نه کائي سدائين فڪر ۽ فهم شاعري جي آسمان تي روشن آفتاب وانگي چمڪندو رهي.

زيب ڪنگو

ڪراچي

پنهنجي پاران

محبت جو ثمر

الائي وقت ڪيئن گذريو،
خبر ئي ڪا نه پئي خود ڪي،
لکيم احساس ڪاغذ تي ته ٿيندي شاعري ويئي.
سپين سڄڻن تي ساراهيو.
محبت جو ثمر آهي.
گهڻا ئي عيب آهن پر لکن ٿا پيار پاڇي ۾،
جڏهن ٿو آنءُ سوچيان هي،
پلا مون وٽ ٻيو چاهي؟
سوا هڪ يار پنهنجي جي،
دنيا دولت اهائي آ،
گهڻو ئي آنءُ خوش آهيان،
تڏهن پي مان سبان وينو،
ٿيو جو پاند پرزا آ،
نئون مون وٽ پلا چاهي!
اهي ئي لفظ تشبيهون ۽ ترڪيبون،
ڪڍي ترتيب سان رکيم،
اوهان جو پيار پارس آ،
سڄڻ سان سون ٿيندو هان.
اچن ٿا لفظ لارون ٿي وڃي ٿو ڏانءُ پوئيندو،

ستن جي تند ۾ موتي سموي سڀ وجهان ٿو مان،
گچيءَ ۾ هار ٺاهي هڪ،
اهو سينگار منهنجو آ.
عشق جو سمنڊ گهرو آ،
جدائيءَ جي جزيري تي بڻايل شعر هي منهنجا،
بتيلا ڪاغذي آهن،
مٿان طوفان اچڻو آ،
لڳي ٿو موسمن پنهنجو وري آ منهن ڇڏيو ڦيري،
گهڻائي داخلي ۽ خارجي احساس اڻيا هن،
لڏن لهرن جي وچ ۾ ٿا،
اگر ان مان ڪٿي ڪو خيال يا ڪو شعر موهي ٿو،
ته منهنجي ڪاميابي آ،
سفر سارو سڦل آهي.
سدائين آنءُ رهندو هان،
اڃا سڪ جي پناهن ۾،
حياتي مختصر آهي پرين جي ساڻ هوندو آ.
ائين لڳندو الله ڇو آ، جدا جي يار هوندو آ،
وڙهي ٿو وقت هر پل پوءِ،
گچيءَ ۾ هٿ وجهي منهنجي،
جڏهن تنها هجان ٿو مان،
رهان ٿو خوفزده ڇو،
ڪڏهن ميلي ۾ تنهائي ڪڏهن تنهائي ۾ ميلو،
حقيقت ۾ ڏسان ٿو شاعري پي آوسي آهي،
ڏسي سگهجي ٿو اندر کي،

اندر جي ساري منظر کي،
ڪڏهن گهر کي، ڪڏهن تر کي،
ڪڏهن تر کي، سفر جي ساري منظر کي،
امبر کي ۽ ستارن کي،
پيارن جي سهارن کي،
سڄو اجرو پيو آهي،
وري پي آنءُ ٿورائتو،
بئي جوڙي هي هٿڙا ٿو،
مجان مان شڪريو سڀ جو،
خصوصن ساڻ سڄڻن جو،
چپائي لاءِ اتساهيو،
تڏهن منهنجو،
ڀڳو آ پيار جو پورهيو اوهان جي ريشمي هٿ ۾،
ڪجو احوال کان واقف،
سدا اوسيئڙو رهندو.

اوهان جو پنهنجو.

شهمير سومرو

مراد واهڻ محلو لاڙڪاڻو

03003428619

Shahmeeralisoomro111@gmail.com

حمد شريف

ٻاجھ وارا ٻاجھ ڪر تون مصطفىٰ جي واسطي.
در گذر ڪر سڀ خطائون مجتبیٰ جي واسطي.

عيب مون ۾ اڻ ڳڻيا هن سڀ ڍڪيندين يا خدا،
بس شفيع المذنبين نورالهدیٰ جي واسطي.

مان نه ماريو نفس کي آ نفس ماريو آ مون کي،
نفس کي ماريان ڪا سگھ ڏي ڪبريا جي واسطي.

منهنجي روزيءَ منجهه امائج برڪتون ئي برڪتون،
هت ڪٿي توکان گهران ٿو مان دعا جي واسطي.

زندگيءَ جا چار ڏينهنڙا خير سان گذري وڃن،
ذڪر تنهنجو ڪافي آ دارون دوا جي واسطي.

بخش سڀ شهمير جا تون زندگيءَ وارا گناهه،
سڀ نبين جي سهڻي آقا پيشوا جي واسطي.

نعت شريف

مرسل منو جو آيو، ڪڪرن خوشي ملهائي.
ڌرتيءَ جي دل نري پئي، عرشن خوشي ملهائي.
سردار جيئن جو ڄاڻو، خوش ٿي پيا پيغمبر،
ڳوٺن ۾ رنگ لڳي ويا شهرن خوشي ملهائي.
رحمت سندا ڪنارا ٻڌندن کي ها ملي ويا،
لهرن جشن ملهايو بحرن خوشي ملهائي.
موسم بهار آيو آقا جي آڃيان لئه،
وڻ ٽڻ پيا ها جهومي پٿرن خوشي ملهائي.
ڪوڙا ها ڪوه جيڪي سارا منا ويا ٿي،
ماڻهن خوشي ملهائي ملڪن خوشي ملهائي.
مرسل جا ڏند مبارڪ موتين جا سڀ ها داڻا،
اجراڻ کي پسي ڪل هيرن خوشي ملهائي.
حجري ۾ ويهي روضي اطهر جو ڪريان درشن،
ورهن جي سڪ لاهي نظرن خوشي ملهائي.
خوشبوءِ اچي رهي آ شهمير خوبصورت،
مون نعت جيئن لکي آ اڪرن خوشي ملهائي.

نعت شريف

محمد مصطفيٰ آيو هوا سرهاڻ ڦهلائي.
مٺي محبوب جي هر هنڌ خدا واکاڻ ڦهلائي.
خدا جي لاڏلي پنهنجا رکيا جو پير ڌرتيءَ تي،
مٽيءَ ۾ ساھ پئجي ويو ڪڪر آلاڻ ڦهلائي.
خوشيءَ جي لهر جهومي پئي سڄو ماحول مهڪي پيو،
سڪا وڻ تي پيا ساوا، سرنهن پيلاڻ ڦهلائي.
ستارا رات ڦهلايا، مٽي شمس الضحىٰ جي لاءِ،
افق ڳاڙهاڻ ڦهلائي شفق لالاڻ ڦهلائي.
جهالت جي انڌيري کي اچي مرسل ڏني تيلي،
اجا ٿي روشني پهچي آها چانڊاڻ ڦهلائي.
نماشا وقت مرڪڻ سان، وڃايل سئي لپي ٿي پئي،
وڏي مصباح موهيندڙ هئي اجراڻ ڦهلائي.
شفيع المذنبين، رب پاڪ جو پيغام پهچائي،
ڪليم الله، نبي ناسر، جزا جي ڄاڻ ڦهلائي.
دنيا ۽ آخرت جي لاءِ پري ڇڏ ڀاڳ سان هادي،
اچي شهمير دامن آءُ دعا جي ڪاڻ ڦهلائي.

غزل

اڪيون مليون اڪين سان اڪين جا ٿڪ لهي پيا.
محبوب جي ٻڪن ۾ صدين جا ٿڪ لهي پيا.

هن جي چين تي منهنجي خواهش سمهي پئي آ،
مرڪي جو هن ڏٺو آ دلين جا ٿڪ لهي پيا.

منهنجي شهر جا وڻ سڀ جهميون هڻي رهيا ها،
ڪلهه شام هوءَ آئي ڳلين جا ٿڪ لهي پيا.

پر واري ڳوٺ مان هو پاڻي پري جو موتيون،
سڪين کي ٿي پيو ٿڪ، دڪين جا ٿڪ لهي پيا.

اڄ چين آه مليو زلفن جي چانوري ۾،
سڀ سور فوت ٿي ويا خوشين جا ٿڪ لهي پيا.

پن چڻ جي موسمن ۾ تارين تي جهوميا ٿي،
ٻچڙا ڏسي اڏامڪ پڪين جا ٿڪ لهي پيا.

ڪنڌين سان حال سارو لهرون ڪري رهيون هن،
منزل رسيا مسافر بيڙين جا ٿڪ لهي پيا.

جيئن ٻار ڪيڏي سارا پنهنجن گهرن ڏي موٽيا،
ڪلندي ڏسي ٻچن کي امڙين جا ٿڪ لهي پيا.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

Eyes gazed into eyes; the exhaustion of eyes got over.
In beloved's hug, the exhaustion of centuries got over.

On her lips, my wish is asleep!
He looked at me smilingly, the exhaustion of hearts got over.

All the trees in my city were dancing rhythmically,
Yesterday evening, she arrived, the exhaustion of streets got over.

After collecting water from neighboring village, they returned,
The companions became tired, the exhaustion of clay water pots got over.

Today I had a rest under the shadow of hair,
All griefs died, the exhaustion of happiness got over.

In the season of autumn on the branches of tree, they were dancing
Seeing chicks flying, the exhaustion of birds got over.

The waves were having detailed talks with shores,
Travelers reached the destiny, the exhaustion of boats got over.

As children returned to their homes after playing,
Seeing kids joyous, the exhaustion of mothers got over.

اڃ اڪين کي خوبصورت شام جو تحفو مليو.
هڪ ڊگهي عرصي کان پوءِ محبوب جو بوسو مليو.

مسڪرائيندڙ اڪين مان پيار پئي پاتا لئڻ،
چپ ڳلابن جون پتيون سرهاڻ جو لهجو مليو.

زندگيءَ آڪاس تي اڃ پيار جو معراج هو،
حسن کي هرگام تي نئون عشق جو سجدو مليو.

اڃ ڪتابن مان اڃانڪ يار جو هڪ خط مليو،
ڄڻ ته ٻڌندڙ کي درياءُ ۾ ڪاٺ جو تختو مليو.

يار مون وٽ واعدِي جي وقت کان اڳ جو پڳو،
انتظاريءَ کي اڃانڪ موت جو جهٽڪو مليو.

صورتن سهڻين سدائين سور سڀ سهڻا ڏٺا،
جيءُ کي تن کان الڙ ڇو قرب ئي ڪوجهو مليو.

هي عجب آ موسمون گوڏا پڇي ويهي رهيون،
گل تڙڻ جي مند کي پي ڪو نه ٻيو رستو مليو.

ڪله خبر پئي ڪيتري آ اهميت تقدير جي،
عمر جنهن کي سمجهيوسي سو نه هڪ لمحو مليو.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

Today eyes have got a beautiful gift of an evening,
After a long time, I got a kiss from my beloved.

Love was peeping through smiling eyes,
Lips like rose petals, embraced the fragrant tone.

Life on the sky, it was the climax of love today,
Beauty at every place got a new prostration of love.

Today, suddenly I found my beloved's letter from books,
As if drowning person grasped a floating straw.

Friend reached me before the promised day,
Waiting had sudden shock of death.

Gorgeous faces have always caused pretty sorrows,
Why heart received such flawed love from them?

It's surprising that seasons sat down on the knees!
The spring season could n't have another route

Yesterday, I understood the significance of the fate,
What we assumed a life did n't turn out as a moment even.

رات آيو خيال گيڙو ويس ۾.
پيار جو هو پال گيڙو ويس ۾.
سچ افق اڀريو، محبت جو اصول،
سچ جو هو زوال گيڙو ويس ۾.
ڇو نه ٿي جنوب ٿي حاوي پلا ؟
اَ سڄو شمال گيڙو ويس ۾.
مان جڳن کان سنڌ جو صوفي مناءُ،
اڄ به منهنجو حال گيڙو ويس ۾.
هڪ طرف رقص ۾ رقص ٿي هئو،
ٻي طرف هو لعل گيڙو ويس ۾.
ڪاڙين جا خيال ڪاهوڙي هئا،
هو غضب هر چال گيڙو ويس ۾.
هو سچل، تيريز، باهو، موج ۾،
شاه ۽ جلال گيڙو ويس ۾.
جسم پهريو پر عجب انداز ۾،
روح جو رومال گيڙو ويس ۾.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

Last night a thought appeared in ochregarb,
It was blessings of love in ochre garb.

Sky-dedicated truth became the principle of love,
The downfall of the sun was in ochre garb.

Why not South dominate?
The entire North is in ochre garb.

O honey! I'm Soofi of Sindh since time immemorial,
Even today my condition is in ochre garb.

On one hand, there was only dance and dance!
On the other hand, the Lal was in ochre garb.

Itinerant's thoughts were vibrant,
Every jump was wonderful in ochre garb.

Sachal, Tabreez, Baho were in a reverie!
Shah and contemplation were in ochre garb.

Body was strangely covered!
The handkerchief of soul was in ochre garb.

پوتين ۾ جا پهري معنی پئي آهي.
تنهن ۾ ڪيڏي گهري معنی پئي آهي.
ڳالهين مان ٿي روحاني تسڪين ملي،
لهجي ۾ ڄڻ مصري معنی پئي آهي.
تنهنجي مرڪڙ سان ئي منهنجي مطلب جي،
چاندوڪي جيان نڪري معنی پئي آهي.
بادل پئجي ويندا آهن تعجب ۾،
اکڙين ۾ جا بحري معنی پئي آهي.
تنهنجي خاموشيءَ مان مون کي ڄاڻ ملي،
خاموشيءَ ۾ فڪري معنی پئي آهي.
چند مون جيڪي لکيا آهن شعر ڦڪا،
تن ۾ ڪيڏي چهري معنی پئي آهي.
غور ڪري ڏسجانءِ وڃي گهر آئينو،
ڇا ته لسان ۾ ڪهري معنی پئي آهي.
پيار بنا شهمير جي جهوليءَ ۾ ڇاهي،
پياري بلڪل پڌري معنی پئي آهي.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

The shawls appareled bear a meaning,
That holds deep meaning.

The conversations provide spiritual comfort,
The tone sweet like a candy - misri bears a meaning.

Your smiling entwined with my intention,
Bright moonlight has become the meaning.

The clouds get perplexed,
The eyes behold ocean like meaning.

The information I obtained from your silence,
Silence carrying thoughts bear a meaning.

Some tasteless verses I wrote,
They retain such a savory taste of the meaning.

Look at mirror at home carefully,
What a smoothness reflects roughness of the meaning.

Without love, what else is in Shahmir's lap!
Lays lovely and very apparent meaning.

احساس جي اکين مان سڀنا ٿمي رهيا هن.
جيون جي هاڻ چن مان صدمو ٿمي رهيا هن.

گهمندي رهي حسينا دل جي زمين تي ٿي،
منهنجي اندر ۾ رم جهمر جلوا ٿمي رهيا هن.

وڃ وات تي مسافر ٿڪجي سڀئي سمهي پيا،
منزل جي ڀر اکين مان رستا ٿمي رهيا هن.

برسات ۾ اڃانڪ محبوب ڌار ٿي ويو،
لفظن جي ٿي شهادت نختا ٿمي رهيا هن.

چهرو حياءَ ۾ هن جو ڳاڙهو ويو آ بڻجي،
سهڻي جي اڄ ڳڻن مان بوسا ٿمي رهيا هن.

سڀ ساز چپ آهن ماڻهو وڃي رهيا هن،
فنڪار تنهنجي فن مان نغما ٿمي رهيا هن.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

From the eyes of feeling, the dreams are trickling.
From the hut of life, sorrows are trickling.

The stunning lady is walking around my heart's land,
Inside me drizzling feelings are trickling.

In the mid of the journey, the exhausted travelers fell asleep,
From the eyes of destiny, the ways are trickling.

During raining the beloved parted ways suddenly!
The words were martyred, the dots are trickling.

Her face has become red in modesty,
From the cheeks of the beloved today, the kisses are trickling.

All the instruments are silent, the people are shouting!
From the art of an artiste, the songs are trickling.

جواب سڀ وسي ويا سوال ٿو ٻري اڃا.
اسان جي پيار جو ڀرين مثال ٿو ٻري اڃا.

آ تخت تي به وقت ساڻ سونهن جهيٽي ٿي وئي،
۽ جهوپڙيءَ ۾ عشق جو مشعال ٿو ٻري اڃا.

الائي ڇا ڏسڻ وئي چڙهي هو شام ڇت مٿان،
اسان جي عيد ٿي وئي هلال ٿو ٻري اڃا.

اڃا شراب آ پيو، اڃا ته رات آ پئي،
پياڪ سڀ سمهي پيا، ڪلال ٿو ٻري اڃا.

مگن ها رات خواب سڀ قلندري ڌمال ۾،
الست عشق ۾ اسان جو لعل ٿو ٻري اڃا.

حيات اڌ صديءَ جي لڳ گذر ڪري ڇڏي مگر،
آ جنهن ۾ توسان ٿيو ملڻ سو سال ٿو ٻري اڃا.

ڪو سازشن جو سمنڊ سنڌ ڏي پير پايون ٿو اچي،
ڪمال آ الله جو جلال ٿو ٻري اڃا.

سڙي ٿو ويل خوف جو شهر جي چونڪ چونڪ تي،
۽ ڳوٺ ڏي قبائلي پلال ٿو ٻري اڃا.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

All answers extinguished, the question lighting yet
O, beloved! our instance of love, burning yet.

Don't know! what she wanted to watch on the roof
For us, it is celebration, the moon is illuminating yet.

Still wine is there, still night is there!
Drunkards fell asleep, bartender is awake yet.

My night dreams were busy in Qalandari Dhamal -ritual!
In the love of Allah, our Lal is burning yet.

Life spent near half of the century, but!
The year I met you that is burning yet.

The beauty on the throne diminished with the time,
And the torch of love in the hut is lighting yet.

An ocean of conspiracies advancing towards Sindh,
It is marvel of Allah, the fury is burning yet.

Tyres of fear burn at each chowk of the city,
And in the village, the tribal halm is burning yet.

عاجزي منهنجي پرين جي بي رخي ڇانگي پئي.
بي رخي محبوب جي پر دل لڳي ڇانگي پئي.

شهر ۾ هڪ چونڪ تي اڄ کوڙ ماڻهن جي اڳيان،
حسن جي عاشق جا عضوا عاشقي ڇانگي پئي.

روشني سان پي تعلق هو دنيا ڌاري هئي،
ڪالهه کان پر چنڊ جي ناراضگي ڇانگي پئي.

زندگيءَ ۾ دوستيءَ جون چار تاريون ڇا ڦٽيون،
ڏس ته غربت جي ڪهاڙي دوستي ڇانگي پئي.

زندگيءَ ۾ پيار پي آ ڌار ٿي مون کان ويو،
ڏوهه ڪهڙا هاڻ منهنجا بندگان ڇانگي پئي پئي.

ڪو نه تون شهمير ٿي سگهندين سنگت ۾ سرخرو،
توڪي طبيعت جي سڌائين سادگي ڇانگي پئي.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

My humbleness is trimming the rudeness of my beloved!
Inattentiveness of my beloved is trimming my affection.

Today in front of a crowd at the chowk of the city,
The body parts of lover are being chopped by the affection!

Had a relationship with enlightenment and worldliness,
But anger of the moon is trimming me since yesterday.

That the four branches of friendship grew in life,
Look! the axe of poverty is trimming friendship.

In life, the love has been lent out by me!
Unknown sins of mine are now being trimmed by the prayer.

Shahmir! you could not be glorified in the friendship,
You're being trimmed by the simplicity of the temperament.

زندگي گهارڻ گهري سي صوفين جي شهر ۾.
عمر گذري ڏک اهو آ ڪوفين جي شهر ۾.

پيار جي پرچار ڪونهي نانگ ٿا پالن رڳو،
ساهه مٺ ۾ پيو گذاريان جوڳين جي شهر ۾.

هر طرح جا خطرا آهن خيال رکڻو ٿو پوي،
پيار پنهنجو ڄڻ رهي ٿو فوجين جي شهر ۾.

هر قدم تي ظلم ٿيو آ عشق مون کي آ ڇڳو،
پيار کي مون پئي ڳنڍيو آ ڪورين جي شهر ۾.

هو چني ٿو مان ڳنڍيان ٿو روز روحاني ڳنڍيون،
ڄڻ ته رهندو آءُ آهيان ڪورين جي شهر ۾.

قرب جي لالچ ۾ اڙجي آءُ لتجي هان ويو،
مان تباهي جي علامت ٿو ڳين جي شهر ۾.

ڇو جدائيءَ جي جزيري تي رهن ٿيون محبتون،
مان ملڻ چاهيان ٿو جن سان روشنين جي شهر ۾.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

Wished to pass life in the city of Soofis – mystical people
Spent life grieving in the city of traitors.

Love is not preached, snakes are nurtured,
Spending life of intimidation in the city of snake charmers.

Present are dangers of all kinds, one has to be cautious,
Our love is endangered as if it dwells in the city of troops.

Have been oppressed at every step, love tore me apart,
Love was knitting me in the city of knitters.

He breaks up, I knit knots of soul daily,
As if I reside in the city of knitters.

In the greed of love, I have been plundered.
I'm the symbol of devastation in the city of
hoodwinkers.

Why does love dwell on the island of
separation?
I want to meet them in the city of lights.

تنهنجي زلفن کي ڇهڻ پڻ آڱرين جو خواب هو.
تنهنجي چهري کي پسان پيو اڪڙين جو خواب هو.

منهنجي جيون جي خوشيءَ جي زندگي اوندھ هئي،
چنڊ چيڙن کي ڇمڻ بس حسرتن جو خواب هو.

مون ڏنيون پئي تارين تي، ڦٽڪندڙ بي چين سڀ،
تنهنجي پوتيءَ ۾ پوڻ، سڀ سڱرين جو خواب هو.

جوهرين جي هٿ پڳا پر پوءِ پي پڇتاءُ تن،
تنهنجي چولي ساڻ چنڊڙ موتين جو خواب هو.

ڦوھ جوپن ۾ سدائين ڇوڪرن جي ننڊ ڦٽل،
ڄامشوري جي هوا ۾ ڇوڪرين جو خواب هو.

زندگي جي اوڌڪي پت کي لڳي ويو سيڪ آ،
من مندر ۾ خوبصورت مورتين جو خواب هو.

ڪو نه ٿي آهي مناسب جاءِ اڄ تائين نصيب،
موت جي منهن ۾ سدائين جوڳين جو خواب هو.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

Touching your hair was the dream of my fingers,
Staring your face was the dream of my eyes.

The life of happiness of my life was the dimness,
Kissing of moon light lips was the dream of my desires.

I was watching them writhing on branches,
To be fallen into your shawl was the dream of Sangria.

Reached in the hands of jewelers even then felt regret,
Sticking with your shirt was the dream of the pearls.

Youths in their youthfulness are always sleep-deprived,
In the winds of Jamshoro, it was the dream of girls.

Life's mud wall got heated,
In my heart's temple, it was the dream of beautiful idols.

Could not find a suitable place yet,
Before death, it was always the dream of snake charmers.

Note: سڱري Sangri plural Sangria – its biological name is Prosopis cineria found mainly in Thar Desert of Pakistan and Rajasthan India.

ٻڌ ڪن ڪولي اوءِ! خساري ۾ آهيان.
تنهنجي وئي کان پوءِ خساري ۾ آهيان.

تو ته ڪٿيو آءُ، تون پل پاءُ، تهڪن گل،
مون هارائي گوءِ خساري ۾ آهيان.

جيون ڇڄ ۾ چاهي، تنهنجي ياد سوا،
پاڻ اچي تون سوءِ خساري ۾ آهيان.

تنهنجي ڪم پيو ايندس، آخر تائين مان،
مونکي ميڙي ڍوءِ خساري ۾ آهيان.

سرمدا! تو کي ساري، روئي چوندي آءُ،
اڄ پي پريالوءِ خساري ۾ آهيان.

جيسيتائين سج اڀري، ٿئي آزادي،
ووڙيان وينو ووءِ خساري ۾ آهيان.

هيڏي ساري جڳ ۾ پيار پيو طلبيان،
ڪو ته ڳنڍيندڙ هوءِ خساري ۾ آهيان.

Poetry of Shahmir Soomro
Translated by Nawab Ali Rahoo

O! listen to me carefully, I'm in loss.
After your departure, I'm in loss.

You've won! you may have jubilation!
I have lost the race, I'm in loss.

Without your memory, what is there in winnowing fan
of my life!
You may yourself come to sift me, I'm in loss.

I would be of service to you till the end,
Sweep and assemble me, I'm in loss.

Weepingly remembering you Sarmad!
Piryaloi (land of beloved) even today! I'm in loss.

Until sun rises, liberty prevails,
Endeavoring for it! I'm in loss.

In this huge world, desiring forlove!
Must there be anybody to make bond with, I'm in loss.

منهنجي اک جو بادل سان آ شجرو ملندو.
تنهنجو اک جو ڪاڄل سان آ شجرو ملندو.

تنهنجي زلفن سان خوشبوءِ جو لاڳاپو آ،
تنهنجو تڏهن هرگل سان آ شجرو ملندو.

غور ڪري ڏس پاڻ پنهي جو تعلق ائين آ،
بيڙيءَ جو جئين ساحل سان آ شجرو ملندو.

مان ته گلاب کي ڏسندو آهيان لڳندو ائين آ،
ڄڻ ته گلاب جو ڪو گل سان آ شجرو ملندو.

حسن بڻايو اهڙو مونکي ديوانو آ،
منهنجو ڄڻ ڪنهن پاڳل سان آ شجرو ملندو.

چيله تي هٿ ڏئي بيهي سوچن ڏوه ثواب،
پيرن جو پي پايڻ سان آ شجرو ملندو.

ڌرتيءَ سان پي اهڙو رشتو جڙيل آهي،
جهڙو منهنجو آيل سان آ شجرو ملندو.

تو ته بڻايو شعرن ۾ منڙي ممتاز،
بيحد سهڻي هڪ گل سان آ شجرو ملندو.

چنڊ جمني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
رات سڀني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
رات اڌ رات اکين منجهه وڌي مون به ڪٿي،
ننڊ رخني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
هوءَ چالاڪ هئي مونکي پئي پوءِ خبر،
پيار فتني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
منهنجي پيرن کي هٿن کي به هئي ميندي لڳل،
کير بدني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
منهنجي اوندھ کي ڏيڻ باھ هلي آئي هئي،
تيل چمني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
هن ڏنو هڪ ئي پري خوب هٿن ساڻ ڳلاس،
ڪجهه ته پني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
لوڪ پل ڇا به چوي دل ته ڏيڻ آئي هئي،
معنا يعني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
هانءَ ۾ اڄ به چپي ٿو هي سڄي ڳالهه اٿو،
تير طعني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.
باھ پاڻيءَ ۾ لڳائڻ ڪو سڪي، هن کان سڪي،
قرب ڪيني ۾ وجهي هوءَ ڪٿي آئي هئي.

دل جي ديوارن تي نالو تنهنجو آ.
دروازو بند آهي تالو تنهنجو آ.

ٿورو پاڻ سنڀالي منهنجي ڀر مان اٿ،
ڪالر ڀرسان ڦاٿل والو تنهنجو آ.

ليل ماڻهو چانڊوڪي ٿا سمجهن سڀ،
مان ٿو ڄاڻان هيءُ اڃالو تنهنجو آ.

منهنجي عاشق طور سڃاڻپ ٿي وئي آ،
هاڻ حسين منجهه حوالو تنهنجو آ.

تازو پيار پيالو پيتو آهي پاڻ،
چپ جي پاڻيءَ سان ڳل آلو تنهنجو آ.

پنهنجي چاهت جي گڏجاڻي ٿي آهي،
منهنجو هڪڙو شعر مقالو تنهنجو آ.

منهنجو جيون اس هو، سهڻي سچ آهي،
تو هن چوڙيا وار جهڙالو تنهنجو آ.

زندگيءَ کي وقت ڇاڻيءَ ۾ ڇڏي.
وڃ نه منڙي اڌ ڪهاڻيءَ ۾ ڇڏي.

تون ته ٻيڙيءَ ۾ چڙهي مرڪي پئي،
پر وڃي ٿي باهه پاڻيءَ ۾ ڇڏي.

تنهنجي پيرن جي مٺي مان خاڪ کڻي،
خوش ٿيان ٿو، سرمي داڻيءَ ۾ ڇڏي.

رڪ توقع تون ملڻ جي هر دفعي،
وڃ نه تون صدمو وراڻيءَ ۾ ڇڏي.

سج لهي ٿو مان وڃان ٿو ڳوٺ ڏي،
پنهنجا پيرا باقراڻيءَ ۾ ڇڏي.

لڙڪ ويندا خود وٺي هن ڄام کي،
مرڪ آيو آ مهاڻيءَ ۾ ڇڏي.

سور ئي ويندو قبر تائين وٺي،
خواب جيڪو ويو مياڻيءَ ۾ ڇڏي.

دل! سونهن کي سينگار کان ترجيح ڏي.
۽ پيار کي تڪرار کان ترجيح ڏي.

هي ڳالهه آ ڳوري مگر چوڻي پئي،
سهڻيءَ کي ميهار کان ترجيح ڏي.

تڏڙي هوا ڪڻ ڪڻ پوي ٿي شام جو،
اڃ يار کي سنسار کان ترجيح ڏي.

سامهون هجي محبوب پي مٺ پي هجي،
اظهار کي مانار کان ترجيح ڏي.

قاتل لٽا، جُتڙي چنل، اڪڙيون پئل،
ان ٻار کي ٻي ٻار کان ترجيح ڏي.

ڪلهه رات پي دردن ڏئي ڌمڪيون چيو،
اقرار کي انڪار کان ترجيح ڏي.

ڏکڙا ڏسي روئي ڏئي، مرڪي به ڏس،
آسان کي دشوار کان ترجيح ڏي.

هٿن جي ٻڪن ۾ گلابن جا گل ها.
اکين جي ٻڪن منجهه خوابن جا گل ها.

اهو مون کان منظر نه ٿو مور وسري،
گلابي هٿن ۾ ڪتابن جا گل ها.

رقيب سوالن جا ڪندا ڇپايا،
ته مرڪن سان مون وٽ جوابن جا گل ها.

پرين تنهنجي خاطر زمانو آ شاهد،
چنن جي ٻڪن ۾ دعائن جا گل ها.

سدائين سلامي آ خوشبوءِ پريندي،
پرين وٽ ڪي اهڙا ثوابن جا گل ها.

هميشه دلين ۾ اسان پيار پوکيو،
ته چيندڙ مليا سڀ خطابن جا گل ها.

جتي پي ملياسين، ته شهمير تازا،
ڪي لهجي ۾ ٿڙندڙ حجابن جا گل ها.

پيار جي ڪيميا نه ماري سي.
زندگي عشق منجهه ڳاري سي.

سونهن کي سيءُ ٿي لڳو جنهن دم،
دل هي سگري ڪري به ٻاري سي.

يار محفل ۾ تو نه ويهاريو،
مئڪدي ۾ حيات گهاري سي.

تو پيارڻ کان ٺٽ جواب ڏنو،
بيخودي تنهنجي دڳ تي ساري سي.

زندگي سان يڪو هئو جهيڙو،
موت کان اڳ پرو ٿي هاري سي.

يار جو کير ترجمو نه ڪري.
پيار جو کير ترجمو نه ڪري.

هو کڻي آ ويو مان خوش آهيان،
هار جو کير ترجمو نه ڪري.

عشق منصور آ ڪيو مون کي،
دار جو کير ترجمو نه ڪري.

اک ڪٺو آ، شهيد ڪوٺيو پر،
وار جو کير ترجمو نه ڪري.

سمند مان چند درد جو اڀريو،
سار جو کير ترجمو نه ڪري.

ڏيئ جا وار ٿي ويا چاندي،
بار جو کير ترجمو نه ڪري.

ماءُ هوڪا ڏئي پئي وڪڻي،
ٻار جو کير ترجمو نه ڪري.

رات ڪاري ڪچو گهڙو درياھ،
تار جو کير ترجمو نه ڪري.

سپنن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.
مرڪن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.

ڪول نقاب ته جهٽ ڪن مان ديدار ڪيان،
نيٺن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.

تنهنجي ڳوٺ ڏي ڪو نه اچڻ ٿي سگهيو آ،
پيرن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.

مون ڏي منڙا پاڻ هلي تون آيو آن،
صدمن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.

ڌارين مون کي دل کولي جو قرب ڏنو،
پنهنجن کي اڄ دل ۾ ڏاڍو سور پيو آ.

گلابن جون پتيون ڄڻ خواب آهن نند هاري ٿي.
اسان ٿا نند ۾ جيئون اسان کي جاڳ ماري ٿي.

حقيقت ۾ غنيمت آ اوهان جي ويجهڙو آهيون،
اوهان جي سونهن مرڪي عشق جون سرڪيون پياري ٿي.

اسان منزل ڇڏي پٺ تي اسان جو پنڌ اڳتي آ،
سفر ۾ سوچ آ پنهنجي نه پل ڪاڻي ويهاري ٿي.

الله چو ساهه ۾ مائي نه ٿو اڃ ساهه سوچيان ٿو،
اوهان جي سار جي نه ته هر وڏي مشڪل کي ٿاري ٿي.

افق آيو ڪڍي آهي شفق جا چانورا ليڪن،
ستارا ٿا چون هرهر اوهان کي باڪ ساري ٿي.

فقط دل ۾ محبت جو ڪڍي احساس نڪتاسي،
وسامي وقت ٿئي ها پر، اسان کي سوچ باري ٿي.

ديد هڪڙي لال جوڙي ۾ ٻڏي.
دل اسان جي اڄ منوڙي ۾ ٻڏي.

مسڪرائي هو ڪناري تي ملي،
ننڊ منهنجي وٺي وڃوڙي ۾ ٻڏي.

روڊ تي مزدور بک ويٺو ڪٿي،
سوچ هن جي وٺي هٿوڙي ۾ ٻڏي.

هي ظلم پي هڪڙي هاري سان ٿيو،
ڪنوڻ ڪلندي ان جي ڪوڙي ۾ ٻڏي.

هڪ ڪڪر پٽڪي هوا جي چرچ تي،
باه اچلي جيڪا هوڙي ۾ ٻڏي.

يوڳنائن ۾ لڙهي ويو خاندان،
زندگي بندوق گهوڙي ۾ ٻڏي.

هڪ جڏي حسرت اٿي اڌ رات جو،
پاڻ پاڻي گونگي ٻوڙي ۾ ٻڏي.

هن ڇڏايو هٿ ته مان سن تي ويس،
دل پوءِ منهنجي ڄڻ هٿوڙي ۾ ٻڏي.

اچو مٿو ڪري هو انتظار ۾ مٿو.
عجيب شخص نيٺ اعتبار ۾ مٿو.

هو نفرتن جي درميان ڪلي ڪلي رهيو،
وڏي ۾ هي وڏو آ سڄ ته پيار ۾ مٿو.

غريب وٽ نه ڪجهه هئو سواءِ ياد جي،
اهو به سڄ لهڻ جي وقت سار ۾ مٿو.

هئس ته ڪجهه به ڪو نه پر الائي ڇا مليس،
سدائين بي قرار پر قرار ۾ مٿو.

چون پيا هي عشق جي انوکي راند آ،
ويو ڪتي اهو ئي جيڪو هار ۾ مٿو.

خزان ۾ خوش رهڻ جو پونر ڪي هنر هئو،
الائي ڪيئن اهو وڃي بهار ۾ مٿو.

گلابي رنگ جا بدن تي ڪوڙ ڌڪ هئس،
چون ٿا رات جيڪو شخص پيار ۾ مٿو.

چڱي طرح ته جي رهيو هئو شهمير پر،
اهو به نيٺ اڄ اکين جي وار ۾ مٿو.

وشواس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.
احساس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

هر سمنڊ پنهنجي معنيٰ ڪاري ڪري وڃائي،
هن پياس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

دل وٽ لڳائي ديرو، اڪڙين جي ساهميءَ ۾،
آڪاس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

اخبار جي خبر تي ڳوڙها ڳڙي ڪري پيا،
هن قياس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

حسرت جي ديد سان ڪجهه دنيا کي تورجي ٿو،
افلاس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

مقدس جڳهه تي قبضو هن شور ڇو ڪيو آ،
بڪواس جي وزن کي توريو، سگهو جي توري.

هئس پهاڙ مگر اڄ لڏي ويو آهيان.
سڏيو آ حسن اڏي تي ڪڏي ويو آهيان.

چيائين ڪجهه به نه ٿيندو، اکين ۾ آءُ هلي،
۽ سچ اهو آ، وڃي مان ٻڌي ويو آهيان.

ملڻ جي وقت وڇوڙو رڳو چيو هن آ،
نهن کان چوٽ تائين مان ڏڏي ويو آهيان.

پيو هان سونهن جي پويان سندس ڪا ٻاجهه پوي،
الائي ڪهڙي طرف مان اڏي ويو آهيان.

مڪان لامڪان ۾ نه ٿو رهان هاڻي،
لڳي ٿو عشق جي پاسي اڏي ويو آهيان.

پيار سان جنهن اکيون خود اڙايون هيون.
اڄ انهي جون رڳو بس لڙايون هيون.

منهنجو ميسيج کولي پڙهي ئي نه ٿي،
جنهن جي خاطر متاثر پڙهايون هيون.

هاڻ هٿ جي مٿان هٿ نه ٿي ڏئي رکڻ،
جنهن جي ٻانهن لاءِ چوڙيون گهڙايون هيون.

اڄ اسان کان پري آ گهڻو ئي پري،
جنهن جون سڀ کان گهڻيون ويجهڙايون هيون.

مون کي ڏاڳو ڏيڻ پي ڏکيو ٿو لڳيس،
جنهن لاءِ هيرن جون منڊيون جڙايون هيون.

جاڳ ٿي، نند ٿي، خواب ٿي، خيال ٿي،
روز يادن جون مون وٽ چڙهايون هيون.

ڪجهه رنگ ۾ فرق آ، ڪجهه ذات ۾ فرق آ.
پنهنجو ملڻ ڏکيو آ، اوقات ۾ فرق آ.

تون شهر ۾ پڙهي آ، مان ڳوٺ ۾ پڙهيو هان،
تون مختلف تڏهن آ، شروعات ۾ فرق آ.

نس نس ۾ پيار سانڍيم، ڪاوڙ ڪني ڪئي تو،
تنهنجو مزاج ٻيو آ، جذبات ۾ فرق آ.

جاني جدا نه ٿي بس، جي ٿي ته موت ماري،
نه ته زندگي ۽ ڪهڙو سڪرات ۾ فرق آ.

تنهنجي ته ڇت پڪي آ، جهڙ ڦر نه آ مسئلو،
منهنجو ته گهر ڪچو آ، برسات ۾ فرق آ.

نروار ٿي پيو آ شهمير سڀ چون ٿا،
تنهنجي ڪري پياري، پيو ذات ۾ فرق آ.

راه اوکي آ، تون سڻائي ڪر.
منهنجي محبوب رهنمائي ڪر.

دل کي دورا پون ٿا درشن ڄا،
آءُ ديدار جي پڙهائي ڪر.

هي زمانو ڏکيا ٿو ڏنگ هڻي،
ڳل چمڻ ڏي اها چڱائي ڪر.

هاڻ سيني سان لاءِ تون مون کي،
منهنجي خوشين جي رونمائي ڪر.

عشق تو سان صفا اندو آهي،
سونهن مون ڏانهن روشنائي ڪر.

خوف ٿي ٿو، پري نه ٿي مون کان،
مون سان هر وقت ويجهڙائي ڪر.

منهنجي دل جو علاج ڪر سهڻي.
دل تي هٿ سان مساج ڪر سهڻي.

تنهنجي سامهون اچان ته گهٽ ۾ گهٽ،
مرڪ پنهنجي خراج ڪر سهڻي.

تون ملڻ لاءِ مالڪن اڳيان،
ٿورڙو احتجاج ڪر سهڻي.

هاڻ نفرت کي ڇاڙهه سوليءَ تي،
پيار وارو مزاج ڪر سهڻي.

عشق جي آءُ عرشِ معلٰى تي،
محبتن جو معراج ڪر سهڻي.

روح جي تون ئي صرف آن رائي،
مون کي تون پنهنجو تاج ڪر سهڻي.

منهنجي ٽهڪن سان تون نڪاح ڪري،
منهنجي خوشين کي ڏاج ڪر سهڻي.

چنڊ، خوشبوءِ هوا ۾ رات سڄي،
مون سان ڪو امتزاج ڪر سهڻي.

دل جي آڳر تي تهڪن رقص ڪيو.
تنهنجي پهچڻ سان ڌڙڪن رقص ڪيو.

آزاديءَ سان مون اڄ جو ڪاڳر تي،
تنهنجو نانءُ لکيو آڪرن رقص ڪيو.

چير ٻڌي آهي شيما ڪرماڻي،
موسم مهڪي پئي پن پن رقص ڪيو.

هٿڙن جي تاڙين هال ۾ جهونگاريو،
ڇا ته سهائي جي گهنگهرن رقص ڪيو.

آئي جيئن هواءَ ڪٽڪ لوڏ ڪري،
سهڻي چهري تي، زلفن رقص ڪيو.

هوءَ حقيقت ۾ پيار پئي پوکي،
رات به نيٽن ۾ سڀن رقص ڪيو.

اجري پاڻيءَ ۾ ڪنهن جو خواب هئو،
جنهن جي وهنجڻ سان لهرن رقص ڪيو.

ٻار پئي پهڪيا، پيريءَ پيار ڪيو،
سهڻو جيون ۾ جوين رقص ڪيو.

جسم ۾ روح ۾ گڏيان توکي.
دل نه ٿي چئي ته مان ڇڏيان توکي.

مان پرين پيار جو بڻيل آهيان،
پاڻ ڊاهي به مان اڏيان توکي.

ان مان چاهت جو هڻ تون اندازو،
آنءُ ننڊ ۾ به ٿو سڏيان توکي.

خيال منهنجا طواف تنهنجي ۾،
آنءُ بوسا ڪيئن نه ڏيان توکي.

تون رڳو پيار ڏي حياتيءَ ۾،
مان سڄي ڪائنات ڏيان توکي.

مون سان ڳنڀير معاملو آهي.
تو رکيو ڇو مفاصلو آهي.

زندگي ڪو نه ٿي ٺهي مون سان،
اڄ انهي سان فيصلو آهي.

هڪ وڏيري جي ٺيڪ آ هن کي،
منهنجو مالڪ ٿي پرجهلو آهي.

درد بي واجبي ڪئي مون سان،
مون ۾ طاقت آ حوصلو آهي.

ڪيترا ڏک ۽ سک مليا آهن،
تن جو ڪرڻو تقابلو آهي.

روز مارڻ اچي پيو مون کي،
موت سان اڄ مقابلو آهي.

مان ته شهمير حق تي وڙهندس،
سڀ چون ٿا صبر پلو آهي.

مان مٽيءَ جو نصيب پٿر جو.
خوب آهي فريب پٿر جو.

جسم کي گهٽ سزا ڪئي آهي،
روح جي لاءِ صليب پٿر جو.

ناز هن جا نفيس هن ڏاڍا،
آه سهڻو عجيب پٿر جو.

مون ٻڌو هو حساس طبيعت آ،
پر لڳي ٿو اديب پٿر جو.

هر ڪو شيشي جو گهر پيو ٺاهي،
دور آهي عجيب پٿر جو.

ويلي ويلي خدا صبر سان چو؟
نان کائي غريب پٿر جو.

سڀ چون ٿا اڃا عيان ٿيندو،
فلسفو عنقريب پٿر جو.

باغين جي شام کي هو رات جو صدمو مليو.
دل جي دروازي تي زخمي اڌ مئل اڌمو مليو.

حالتن کي لڙڪ لاڙي ڇو هوائن هٿ ٻڌا،
وقت خود حيران آهي وقت کي جهٽڪو مليو.

دل عقيدتي جي تصور ۾ اڪيون ٻوٽي ڇڏيون،
صوفين جي سوچ کي هو نور جو جلتو مليو.

ڇو ڪنن ۾ پيا ٻرن ٿا دشمنن جا تهڪڙا،
دوستيءَ جي راهه تي هر بار نئون سڌڪو مليو.

خوبصورت، مائرن جون حسرتون پوريون ويون،
روشنين جي شهر کي اونداهه جو ڪتبو مليو.

هر دفعي جيان پير ميرن ۽ وڏيرن پڻ پريو،
ديس واسين کي ڪٿي سڻيو ڀلا لقمو مليو.

ڪالهه مارن، قيمتي جن کي ڏنو هو ووٽ اڄ،
موت ۾ تن کان انهن کي آهي هڪ جمنو مليو.

اڄ صبح جو مون ڏنو مٽخاني ويجهو هو رقيب،
حادثو ئي حادثو پر سوچ ۾ هان ڇو مليو.

واقعا اهڙا ٿين ٿا شاعري سرجي نه ٿي.
لفظ ئي ڦٽجو وڃن ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

خوبصورت خيال جو جهٽ هنيانءُ ڦاٽي ٿو پوي،
نيٺ ٻئي ٽم ٽم ٽم ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

روز ڪنهن معصوم سان جنسي ٿئي ڏاڍائي ٿي،
لڳ سڀئي ٽڙڪي پون ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

آه عزت جي مٿان اڄ بيعزتيءَ جو هٿ اڀو،
ٿانوَ هٿڙن مان ڪرن ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

ماءُ پنهنجي جوان پٽ مان خوفزدہ ٿي رهي،
پيٺ ڪي ڀائر تڪن ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

پٽ عياشي ۾ گذاري پيءُ پيو بيمار آ،
رود تي ٻچڙا پنن ٿا شاعري سرجي نه ٿي.

پوڙهو ماڻهو ڪجهندي ڪجهندي آخر نيٺ اٿيو.
ڌرتيءَ خاطر نلھ ڪي پائي پاڪر نيٺ اٿيو.

پرسان بيٺل جوان کان هڪدم چرڪ ويو نڪري،
چنڊڪو ڏٺي هو جوش مان ويڙهي چادر نيٺ اٿيو.

ديس ورهائڻ وارا دلا ٿورو پنهنجو سوچ،
پوڙهو تو ڏي ڪٽندي پنهنجو پادر نيٺ اٿيو.

تنهنجا هوش هوا ۾ ڪائي ڦاهو انت ڪندا،
ڏونگر بڻجي تنهنجي آڏو ڪوندر نيٺ اٿيو.

بند ڪر پنهنجو وات گهڙي آ تنهنجي بک ٻڌي،
سوچي سوچي ال ڪري اڄ شاعر نيٺ اٿيو.

هن کي به تاج آهي هن کي به تاج آهي.
ناني ويڙهو سڌو سنئون اڄ ڪلهه رواج آهي.

معصوم نينگريءَ جو ٻوريءَ مان لاش مليو،
وهشيءَ جو ڪاڇ ٻڻيو، اجرو اناج آهي.

هڪ ٻار ريگيوليٽر وٽ وهنجندي ٻڏي ويو،
اوندھ جو ڪُن ڳهي ويو اڄ پي سراج آهي.

هڪ ماءُ ٻارڙن جي بيهوش دڳ تي پئي آ،
معذور صحت کاتو بيوس علاج آهي.

ڪيڏي جهري پئي آ هتڙي حياءَ جي ڪوئي،
ڪاٿي اڪيون رکان مان ننگو سماج آهي.

تخيل تار تي پيو آ.
غزل تلوار تي پيو آ.

پيو آ خيال گهاٽي ۾،
۽ جذبو دار تي پيو آ.

ويو آ خون ڪارو ٿي،
چندو سردار تي پيو آ.

متان تشبيهه مارايو،
جرم پوتار تي پيو آ.

الائي ڇو حويليءَ جي،
رئو ديوار تي پيو آ.

سڄي گهر جو وڏو ٿي ويو،
وزن ڪل ٻار تي پيو آ.

زندگيءَ جي اکين ۾ ڪجھل پيار جو.
شال هر دم رهي رنگ لڳل پيار جو.

نفرتن جي صفا پاڙ پٽجي وڃي،
تيار ٿي جيڪڏهن هڪ نسل پيار جو.

ان سبب آنءُ تو وٽ اگها مان پرين،
منهنجي کاتي ۾ آهي عمل پيار جو.

تنهنجي ڀرسان پڄي مان ته سوچيان پيو،
مسڪرائي وڌئي ٻڪ اول پيار جو.

خيال سان مل وڇوڙو ڪندو پيل آ،
ڇو جو پنهنجو پڪل آ فصل پيار جو.

سرهاڻ ٿي ٻڌائي گلدان آهي تازو.
محبوب جي اچڻ جو امڪان آهي تازو.

بادل پڇي ويا هن رم جهم ڪرڻ ڏسان ٿو،
ڌرتي ويو بهاري طوفان آهي تازو.

چهرو ڏسي پرين جو اڄ ڏينهن پڙهيو ڪلمو،
زلفن تي رات آندو ايمان آهي تازو.

عاشق اڪيون جهڪائن جلوو ڏسي نه سگهندا،
هي حسن ڪريو جاري فرمان آهي تازو.

دل جا مريض ماڻهو ڪجهه دير دل سنڀالن،
آئون شڪاري پهتو هر کان آهي تازو.

مون ڏي حياتي منهنجي مرڪي ڏسي رهي آ،
رب پاڪ جو اهو پي احسان آهي تازو.

آهيان غلط يا ناهيان الله کي خبر آ،
مان سونهن کي ٿو پوڄيان اعلان آهي تازو.

ڪو محبت کان منهن جي موڙيندو.
رب ڪندو زندگيءَ ۾ لوڙيندو.

پيار ۾ ايترو مزو آهي،
اڄ به مان هٿ وٽان ٿو جوڙيندو.

ڪو ته دل تي اچي ڪندو قبضو،
ڪو ته ان تي به علم ڪوڙيندو.

هو جو دولت پيو رڳو ميڙي،
جڻ ته ڪندا وڃي ٿو ميڙيندو.

سونهن پنهنجي وڪير او سهڻي،
عشق منهنجو ته توکي ٻوڙيندو.

ان کي دنيا زليل خوار ڪري،
دل اگر ڪير ڪنهن جي ٽوڙيندو.

ڪيترا ڏينهن چپ رهي شهمير،
چپ جو روزو به نيٺ ڇوڙيندو.

سنن تي خرابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.
چنن تي نقابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

اوجاڳي جو نند ساڻ ناتو ڇا جڙيو،
اڪين تي به خوابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

وياجي جفائن ۾ جيون اڙيل آ،
اڃا پي عذابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

الله ڇو انهن کي پڙهي ڪو نه سگهيس،
ڪٻت جي ڪتابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

تقاضا اها آ توهان پاڻ لاهيو،
توهان تي حجابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

سوالن ۾ سالن کان الجهيل هئس مان،
گهڙيءَ ۾ جوابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

مسلسل گناهن جي گهيري ۾ آهيان،
سدائين ثوابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

محبت جي خاطر بنا مند ٿڙي پيا،
خزان تي گلابن ڇڏيو قرض ڇاڙهي.

ڪجهه به ٿي يار جي حق ۾ آهيان.
چو جو مان پيار جي حق ۾ آهيان.

چار چپ، چپ به هجن چو آخر،
آنءُ اظهار جي حق ۾ آهيان.

عشق اڻڀو به سٺو لڳندو آ،
سونهن سينگار جي حق ۾ آهيان.

تون محبت کان وتين ٿي لڪندي،
مان ته نروار جي حق ۾ آهيان.

سونهن کي تون نه لڪائي رکجان،
مان ته ديدار جي حق ۾ آهيان.

رات لهرن کي چيو ٿي سهڻيءَ،
مان ته ميهار جي حق ۾ آهيان.

پونءِ جو ساهه سڪي ويندو آ،
مان سنڌو تار جي حق ۾ آهيان.

بي غرض پيار پيو ڦهلائي،
ان ڪلاڪار جي حق ۾ آهيان.

خوبصورت ترين هو آهي.
بي تحاشا حسين هو آهي.

ذهن تسليم ٿو ڪري ان کي،
مان اياڻو ذهين هو آهي.

مان ٿو لفظن جي ڪريان اوساري،
شاعري جي زمين هو آهي.

آنءُ ادنيٰ غلام هان هن جو،
سونهن شعبي جي دين هو آهي.

ڪو به دل ۾ نه پير پائيندو،
چو ته دل ۾ مڪين هو آهي.

آنءُ برسات جو اچو پاڻي،
اندلڻ جان رنگين هو آهي.

چنڊ اڀريو ته پوءِ پڪ ايندي،
واعدن جي امين هو آهي.

هن کي ڏسندي ئي دل چيو شهمير،
آفرين آفرين هو آهي.

جهنگ جي تصوير جهڙي زندگي.
زهر جي تاثير جهڙي زندگي.

تو بنا جيئڻ لڳي مظلوم جي،
ڳل مٿان ڄڻ نير جهڙي زندگي.

هر حياتي فلسفي جو موت آ،
موت آ تفسير جهڙي زندگي.

عشق کي الفي ۽ غربت ٿي نصيب،
سونهن جي جاگير جهڙي زندگي.

هيءُ جيون هڪ حقيقي خواب آ،
لڪ ڀلي تعبير جهڙي زندگي.

رات ڪاري سانت ۾ گم ٿي وئي،
چونڪ تي تقرير جهڙي زندگي.

تو مٺي مرڪي ڏني اهڙي مٺي،
ٿي آ ماڪيءَ کير جهڙي زندگي.

ڏينهن آتو مليو رات آتي ملي.
منهنجي جوڀن کي ڪنهن جي نه ڇاتي ملي.

زندگي آءُ جنهن سان گذارڻ گهريم،
سا جڏهن پي ملي حادثاتي ملي.

تلخ لهجو اندر کي ڪپيندو ويو،
ڇپ هن کي نه ڄڻ تيز ڪاتي ملي.

موت ان ڏي سدائين تڪيندو رهيو،
جنهن کي پنهنجي حصي جي حياتي ملي.

ڏوهه دشمن تي ڪهڙو ڏجي ڏک ٿيو،
يار جي ڪڇ مان پڻ رواتي ملي.

سپنن جو اڄ خون ڪري ويو هڪ ماڻهو.
خوشيون سڀ مدفون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

ساري دنيا مون تي ڪلندي رهندي آ،
روئڻ جو به جنون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

نار وهن ٿا پگهر وينو سوچيان ٿو،
سيارو مون لاءِ جون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

ڪهڙو ڏوه ڪيو مون آخر ڇو برباد،
منهنجو خاڪ سڪون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

معشوقن جا خادم عاشق سڀ آهن،
لاڳو هي قانون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

تعلق ٽوڙڻ بعد به ڏيندو سور رهيو،
هر پيري ممنون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

عشق جي بيماريءَ جو عاشق لاءِ علاج،
محبت ئي معجون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

شعرن منجهه پريندو سڌڪا هان شهمير،
سورن جو مضمون ڪري ويو هڪ ماڻهو.

منو محبوب آيو آ دعائون موج ۾ آهن.
پرین درشن ڪرايو آ نگاهون موج ۾ آهن.

خبر ئي ڪو نه پئي موسم بدلجي وئي پرین پهتو،
وڻن گهنگهرو ٻڌا آهن هوائون موج ۾ آهن.

وڏي عرصي کان پوءِ سهڻي لائي ڪيئن اچانڪ ئي،
سڏي سيني لڳايو آ هي ٻانهون موج ۾ آهن.

سڪا وڻ تي پيا ساوا تڙن ۾ ساهه پئجي ويو،
ڪڪر برسي پيا آهن ۽ راهون موج ۾ آهن.

تڪو جهالا ڪجل سرخي منديون چوڙيون ٿيون ڳالهائڻ،
سڄي هي دل نري پئي آ ادائون موج ۾ آهن.

آنءُ ناشاد ٿي ويو آهيان.
پوءِ پي شاد ٿي ويو آهيان.

درد آباد ٿي ويو آهي،
مان ته برباد ٿي ويو آهيان.

پاڻ کي ياد پاڻ پي ناهي،
يار کي ياد ٿي ويو آهيان.

سور هن جا سهي سهي آخر،
هاڻ فولاد ٿي ويو آهيان.

ڪا ضرورت ئي ڪو نه آتنهن کي،
جنهن ڏي امداد ٿي ويو آهيان.

پيار مون کي ڇڏيو ورهائي آ،
ڄڻ ته جائيداد ٿي ويو آهيان.

وقت ئي فيصلو ڪري هاڻي،
آنءُ فرياد ٿي ويو آهيان.

يار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.
پيار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

رات پي ساهه پئي ڪڍي منهنجو،
سار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

هڪ طرف آئي پئي ديوار،
بار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

پيءُ سان ڪالهه ساهيئي سينو،
بار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

بي وجهه ڪو نه هو جهڪيو آهي،
تار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

ڪجهه نه ٿو ڏي وري پيو خالي!
نار جا ڪنهن ته ڪن پريا هوندا.

ڄڻ ته مالڪ کي ياد ئي ناهيون.
هاڻ هن کان به وسري ويا آهيون.

آ تنگي پئي قميص سوال جيان،
تڪُ انهي جو به ڪنهن کي سمجهايون.

يا خدا تون ڪٿي ٻڌاءِ ڀلا،
مفلسي ڪيتري اڃا پايون؟

هو نه آيو الائي ڇو مون ڏي،
يادگيريون سندس جون سڀ آيون.

روز ٿو موت پي اچي مارڻ،
روز ٿا موت کي پي موتايون.

خيال هن جي انگ تي بيهي رهيو.
ساه منهنجو ڏنگ تي بيهي رهيو.

ڇا به ٿي پر، هي ڀرين حاصل ڪبو،
ضد هڪڙي ٽنگ تي بيهي رهيو.

ٿي زماني جي خفن کان بي خبر،
هڪ مصور رنگ تي بيهي رهيو.

عشق مون کي خوب خاموشي ڏني،
چاه تنهنجو چنگ تي بيهي رهيو.

سوچ ۾ پئجي ويو ڪڙمي ڏنر،
صبح هڪڙي سنگ تي بيهي رهيو.

هن صدا ڏئي هن سخي کان ڇا گهريو؟
ڇو سخي اڄ منگ تي بيهي رهيو.

درد قابو تو ائين مرڪي ڪيو،
مال ڇڻ ڪو ونگ تي بيهي رهيو.

مون ڏٺو شهمير ساڀيا کي ڇڏي،
خواب جي آ جهنگ تي بيهي رهيو.

سار جا پير اگهاڙا آهن.
پيار جا پير اگهاڙا آهن.

ڪا خبر ناهه ته ڇو پنڀڻين جي،
ڌار جا پير اگهاڙا آهن.

منهنجي قسمت هي ڏيوس پل پائي،
يار جا پير اگهاڙا آهن.

جيت جا پير مٽي تي ناهن،
هار جا پير اگهاڙا آهن.

ماءُ جو هنيانءُ سڙي ٿو هاڻي،
ٻار جا پير اگهاڙا آهن.

دل چوي ٿي اڏي زندگي گھورجي.
سونهن تان اڄ ڪڏي زندگي گھورجي.

پيار سان جي نھاري پياري پرين،
تن اکين ۾ ٻڏي زندگي گھورجي.

هن جي رنجش جي محشر مچڻ کان اول،
هن جي آڏو ڏڏي زندگي گھورجي.

شام جو جھولندي گنگنايئي جتي،
پينگھ ان تان لڏي زندگي گھورجي.

هو ڪهي هو نري، مان ڪسان مان نران،
هئي جو کاتي مڏي، زندگي گھورجي.

تون جو تبديل ٿيندو وڃي ٿو پرين.
درد قنديل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

گهاؤ منهنجا گلابن جيان ٿا ٽڙن،
سور رابيل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

تو چيو سونهن تي لڪ سڌائين غزل،
حڪم تعميل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

وار کولي نه گهم سمنڊ تي شام جو،
شام سان ويل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

نيٺ نيٺن ۾ ۽ خواب کوليءَ ۾ بند،
ديد ۾ جيل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

منهنجو هر لڙڪ دامن ۾ مجرم جيان،
اڄ به تحويل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

مختصر زندگي ۽ وڇوڙو ڊگهو،
ساهه تڪميل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

منهنجي جيون ۾، شعرن ۾ سچ ٿو چوان،
درد تحليل ٿيندو وڃي ٿو پرين.

توڪي دوکا ڦري ويا آهن.
مون کي صدمو وري ويا آهن.

ڀڪ کين ئي نه ٿا سنيارن مان،
خيال ڪيڏا ڪري ويا آهن.

ننڊ بيمار ٿي پئي آهي،
خواب سارا مري ويا آهن.

عشق منهنجو دڪي متو آهي،
نپ تنهنجا نري ويا آهن.

درد چوري پيو حياتيءَ کي،
سڪ ته سارا ٻري ويا آهن.

اڇ به لهجو ڏسي تنهنجو،
لفظ منهنجا ڳري ويا آهن.

ڪجهه جهڙالن جي زندگي آهي.
ڪجهه اڃالن جي زندگي آهي.

تون سڀاڻي مئل جواب ڏيڃان،
اڄ سوالن جي زندگي آهي.

موت جي منهن وڃي پيا آهن،
هي جيانن جي زندگي آهي.

ڇو ڏسان خواب خشڪ ساليءَ جا،
نيٺ آلن جي زندگي آهي.

ڪجهه ڏهاڙن جي واقفيت تنهنجي،
منهنجي سالن جي زندگي آهي.

سونهن تنهنجي سدا رهي قائم،
تنهنجي والن جي زندگي آهي.

موت جهڙو، زندگيءَ ۾ ڳجهه هئو.
رات جهڙو، روشنيءَ ۾ ڳجهه هئو.

ڇا وٺي اٿيا نه سڌ ڪائي پئي،
عابدين جي بندگيءَ ۾ ڳجهه هئو.

ڪا خبر ناهي ته ڇا ڳولهن پيا،
ڄڻ ته منهنجي شاعريءَ ۾ ڳجهه هئو.

جرڪندڙ تارا ۽ روشن چنڊ مليو،
دشمنن جي دوستيءَ ۾ ڳجهه هئو.

هو بناوٽ جي دنيا ۾ بٽ هئو،
خوب هن جي سادگيءَ ۾ ڳجهه هئو.

اوهان جو پيار موڪي آ متارا نيٺ هن منهنجا.
پيارا اڄ ته اوتي ڏي اجارا نيٺ هن منهنجا.

نماڻو عرض آ پنهنجو ڏسين جي پيار سان ڏسجان،
مني چاهت چڪي ڏيجان ڪسارا نيٺ هن منهنجا.

اسان مرڻا اڃا ناهيون زهر پل تون پياري ڏس،
اوهان کي پي جلا ڏيندا جيارا نيٺ هن منهنجا.

ڏکيو هو پنڌ واريءَ جو هئا هڪ هاڙه جا ڏينهنڙا،
گهڻيري چانو ڏي سهڻي ٽڪارا نيٺ هن منهنجا.

ڊگهيون راتيون وڇوڙي جون مسلسل جاڳ ماريو آ،
وڏي آرام جا طالب، ڏڪارا نيٺ هن منهنجا.

سڪن جو سج تون آهين حياتي رات ڪاري آ،
سموري روشني تون آن، اندارا نيٺ هن منهنجا.

سڪندر سونهن جو تون آن ته مون کي عشق اربي آ،
اچي لڙڪن جي دولت ڏس هي دارا نيٺ هن منهنجا.

فقط هڪڙي وصيعت ٿي اچي آخر ۾ هت رڪجان،
اوهان جو خواب سانڍيائون پيارا نيٺ هن منهنجا.

تون ڇا ڄاڻين يار غريبيءَ جي معنيٰ.
تنهنجي لاءِ بيڪار غريبيءَ جي معنيٰ.

هائِ اسان جا حاڪم جيڪر ڄاڻن ها،
ڪيڏي آ لاچار غريبيءَ جي معنيٰ.

جيگل ڪجهه ٻڌائي سگهندي پڇ ان کان،
پيٽ بڪايل ٻار غريبيءَ جي معنيٰ.

هن پوڙهي جو حال ٻڌائيندا آهن،
عید تي اڻيا وار غريبيءَ جي معنيٰ.

گهرائي سان سوچ ته ڄاڻين گهرائي،
ڪرڻ جا ڪردار غريبيءَ جي معنيٰ.

ڪنوڻيون، ڪڙڪا، جهرندڙ جهوپو جيون جو،
لڙڪن جو وسڪار غريبيءَ جي معنيٰ.

اکثر ڌرتي روئي مون کي چوندي آ،
جوڏن جا سر ڌار غريبيءَ جي معنيٰ.

اندازو ٿي ويندو توکي پي شهمير،
پاڻ ڪڍي ڏس پار غريبيءَ جي معنيٰ.

کوڙ مڪڙيون تڙيون موج ۾ گل مٽا.
مرڪ تنهنجي ڏسي خيال مينديءَ رتا.

ذهن جي ڳوٺ ۾ سونهن گهيرو ڪيو،
عشق جي شهر ۾ پير منهنجا ڪتا.

تون ملين ٿي مٺي سڀ نري ٿا وڃن،
سور سڀ بي رحم پور سڀئي ٿتا.

نيٺ بي چين ۽ خواب تڙين پيا،
تنهنجي هڪڙي جهلڪ لاءِ آسائتا.

سونهن تنهنجي ڏسي مون جي جوڙيا هئا،
شعر سڀئي ٻڌيا منهنجا ڪارائتا.

پيار جي آڙ ۾ وقت وٺندو ويو،
زندگي ٿي پري موت آڏو پتا.

اڄ خوشين جي دنيا جو شهنشاه مان،
درد جي ديس مان آءُ هان لاپتا.

پل لڳئي مڃ چئي رهيو آهي.
اٿينو سڄ چئي رهيو آهي.

چنڊ توڙي جو ڪجهه چوي به نه ٿو،
پوءِ به ڄڻ ڳچ چئي رهيو آهي.

هجر دڙڪا ڏئي ٿو سمجھائي،
عشق کان بچ چئي رهيو آهي.

وقت مون سان پيو ٿو ڳالھائي،
رنگ ۾ رچ چئي رهيو آهي.

اڄ به تنهنجا ڪٺا ڪچا آهن،
ڪجهه اڃا پڇ چئي رهيو آهي.

جڳ انا جي پھاڙ تي بيھي،
خيال سان نچ چئي رهيو آهي.

ظلم تاريخ سان ٿيو آهي،
اڄ به چچ چئي رهيو آهي.

صبح ڇو روز بڻجي ايلازي،
شام جو اڄ چئي رهيو آهي.

تنهنجي ساهه کي ٿوري ڪا چڪ ٿي ته پلو.
تو کي پي شل منهنجي ڪجهه سڪ ٿي ته پلو.

توسان گڏجي گهارڻ لاءِ جيئن سوچيان ٿو،
ساڳي تنهنجي سوچ اگر هڪ ٿي ته پلو.

منهنجي موت تي تنهنجو پهچڻ لازم آ،
سوڳ جي موسم هوندي رونق ٿي ته پلو.

مان ته مران ٿو تنهنجي محبت ماڻڻ لاءِ،
تنهنجو پي آ پيار اها پڪ ٿي ته پلو.

سوچي سمجهي پيار ڪبو ئي ڪونهي ڪو،
محبت جو اظهار اڃانڪ ٿي ته پلو.

آءُ دعا جا هٿ ڪٿان آمين تون چئ،
موت وڇوڙي جو ڪو پيانڪ ٿي ته پلو.

محبوب سان پيار جي مون حد ڪري ڇڏي.
آزار سان قرار جي مون حد ڪري ڇڏي.

هوڏانهن هيءَ جاڻ ٿي هوءَ ڪو نه ٿي اچي،
هيڏانهن دڳ نهار جي مون حد ڪري ڇڏي.

آيون ضرور وقت جي ڏندن ۾ اڱريون،
اهڙي ته انتظار جي مون حد ڪري ڇڏي.

چئبو ته ڪو نه پر پلي عدت ئي چئ ڪٿي،
اڄ نيٺ ائين يار جي مون حد ڪري ڇڏي.

جنهن جي خبر هئي وفا هر گز نه هوءَ ڪندي،
ان تي ئي اعتبار جي مون حد ڪري ڇڏي.

حاوي نه ٿي وڃي صفا هي درد مون مٿان،
مرڪي تڏهن بهار جي مون حد ڪري ڇڏي.

ابتو الائي ڪيئن هي چرخو ڦري ويو،
هن خود چيو ديوار جي مون حد ڪري ڇڏي.

هي موت مون مٿان اچي پهتو ئي اوچتو،
تنها سڄي ڄمار جي مون حد ڪري ڇڏي.

زندگيءَ جو سفر اهو ئي ٿي.
مختصر قبر، گهر اهو ئي ٿي.

ساهه جي تار ڪا ڊگهي ڪانهي،
ڪجهه نه ڪجهه ڪر پهر اهو ئي ٿي.

جو ويو آ ٻڏي ويو آهي،
غور سان ڏس تون جر اهو ئي ٿي.

ٿورڙا گل، ٻنيءَ تي خاموشي،
سڀ نظم ۽ نثر، اهو ئي ٿي.

مختصر يا طويل سمجهين تون،
مشڪلاتن جو ٿر اهو ئي ٿي.

دل لڳي گل ڪڍي رهي آهي.
زندگي گل ڪڍي رهي آهي.

هوءَ مون سان ڪري پئي نخرآءِ
عاشقي گل ڪڍي رهي آهي.

مونکي خوشبوءِ داد بخشي ٿي،
شاعري گل ڪڍي رهي آهي.

رات جي جسم تي اسر ويلي،
روشنِي گل ڪڍي رهي آهي.

تنهنجي ويجهڙائي تي رهي آهي،
بندگي گل ڪڍي رهي آهي.

هاڻ نظرون ڪندن جيان ٿيون چين،
دوستي گل ڪڍي رهي آهي.

تنهنجو لهجو تڪو ٻڌائي ٿو،
بي رخي گل ڪڍي رهي آهي.

درد پاڙون پڪيون ڪيون مون ۾،
ڪٽ خوشي گل ڪڍي رهي آهي.

سهڻي جي شهر کي مان بس سنڌ ئي ٿو سمجھان.
رب پاڪ جي امير کي مان سنڌ ئي ٿو سمجھان.

هڪ شخص مون سان اڪثر ڪٽ پٽ پيو ڪري ٿو،
ان لاءِ هاڻ گهر کي مان سنڌ ئي ٿو سمجھان.

مون کي سماج ڇا لاءِ ويرين جيان ڏسي ٿو،
جي پيار جي نظر کي مان سنڌ ئي ٿو سمجھان.

اونداهه جي ڳلن تان ڳوڙها اگهي سدائين،
هر رات جي سحر کي مان سنڌ ئي ٿو سمجھان.

منهنجي اڱڻ تي خوشبوءِ جهمريون هڻي رهي آ،
محبوب جي نظر کي مان سنڌ ئي ٿو سمجھان.

پرين جو ديس هو منهنجي بدن ۾ ساھ نہ هو.
خدا گواھ تہ ڪوئي بہ خير خواه نہ هو.

نماڻي آس ڪڍي مون ڪرڻ گهريو درشن،
مگر حالات جو مون سان ڌرو بہ ناھ نہ هو.

سڪون روح کي ناھي نہ نند اکين کي،
ائين تہ حال ڪڏھن عشق اڳ تباهہ نہ هو.

سموري ميڙ ۽ چونڊي پيار هو منهنجو،
۽ هن جو پيار منهنجي سان ڌرو بہ چاھ نہ هو.

مرڻ جو ڪو نہ هو الڪو سڄي ٻڌايان ٿو،
خيال يار جو ٿئي پيو، سندس گناھ نہ هو.

الائي ڇو هي زمانو نہ سمجھ ۾ آيو،
عجيب دور هئو، سمنڊ هو، ڪو واھ نہ هو.

پڇو پيا تہ هئو ڇا؟ پرين پرين ٿو ڪرين،
سڄو جهان هو منهنجو فقط الله نہ هو.

مرڻ کان پوءِ بہ پنهنجا عزيز پورن ٿا،
اهو ئي ڏک هو سين جو تہ ڪو نباھ نہ هو.

غزل جو ڪند مٿي آهي.
ڪنول جو ڪند مٿي آهي.

مون توکي دل ۾ ويهاريو،
تہ دل جو ڪند مٿي آهي.

پئي آخر ۾ سڌ سڀ ڪي،
اول جو ڪند مٿي آهي.

ڪنڊن ۾ قرب ڪونهي ڪو،
۽ گل جو ڪند مٿي آهي.

مليو محبوب آ مس مس،
مهل جو ڪند مٿي آهي.

محبت لاءِ جڙيو آ،
محل جو ڪند مٿي آهي.

اوهان جون خماريل ڏٺيون هن اکيون.
نظر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

ذهن مان اٿي سوچ ٿورو هلي،
اندر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

خدارا ڪو زلفن کي قابو ڪيو،
سحر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

ڪري ياد سهڻيءَ کي درياھ جي،
لهر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

خدا مينهن وسائي غضب آ، ڪنوڻ،
قهر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

ڪي مرڪن ٿا چهرا، جي ڪڪري اچي،
ڪا، ٿر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

پني تي سفر پين پئي ٿي ڪري،
۽ گهر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

سڄي رات اوندهه ڪري موج ٿي،
اسر ٿيڙ کائي ڪري ٿي پوي.

جيئن ئي تنهنجي دوستي بيهي رهي.
تيئن ئي منهنجي زندگي بيهي رهي.

عشق کي هر حال ۾ راضي رکيو،
حسن جي ناراضگي بيهي رهي.

مون سفر اوندهه ۾ پڻ جاري رکيو،
پت چو بڻجي روشني بيهي رهي.

هر قدم تي ڏوهه مون سان گڏ رهيا،
کوڙ پيرا بندگي بيهي رهي.

وار کوليا تو ته اوندهه ٿي وئي،
صبح جو ئي روشني بيهي رهي.

دوستن جا بي سبب حملا ڏسي،
دشمنن جي دشمني بيهي رهي.

هڪ هرڻ بر ۾ چرڻ لاءِ منتظر.
هر شڪاري پر هرڻ لاءِ منتظر.

مان ورهايان پيار ٿو جڳ ۾ مگر،
هنيانءَ تي جڳ مڱ ڏرڻ لاءِ منتظر.

دل ڪسڻ لاءِ تنهنجو مرڪڻ ائين ڄڻ،
وات تي ڦورو ڦرڻ لاءِ منتظر.

ڇپ تنهنجا سوچ ۾ هوندا ضرور،
ڇپ منهنجا ڪجهه گهرڻ لاءِ منتظر.

تون ملين منهنجي بدن جي عيد ٿي،
نه ته هئس مفلس مرڻ لاءِ منتظر.

مهرباني ڪر ۽ ڇٽ ناراضگيون،
ڦٽ سوين آهڻ ڪرڻ لاءِ منتظر.

مان مران ٿو تو تي، مرنديس ڪو نه مان،
ان ڪري آهيان مرڻ لاءِ منتظر.

ائين وڏيرو ڳوٺ جي امداد لاءِ،
ڳوه ڄڻ ڪا سڀ ڳهڻ لاءِ منتظر.

اوهان کي روز ڪهڻ جي جهڙپ ملي آهي.
اسان کي روز ڪسڻ جي تڙپ ملي آهي.

ستم هزار ڪيو ٿا ته پي ڪچون ئي نه ٿا،
وڏي ڪا سور سهڻ جي سهپ ملي آهي.

اڃا پيار ڪرڻ لاءِ رب خراز ڪين،
حياتي پيار ڪرڻ لاءِ لپ ملي آهي.

مخالفن جي مغز ۾ نهڻ جا جذبا ها،
هئا قريب جي تن کان ئي گپ ملي آهي.

پرين کلي تون مليو آن، سچي ٻڌايان ٿو.
الاڻي ڪنهن جي سڙي دل ٿي، ڏپ ملي آهي.

نظر ته چنڊ به آيو نه ڏينهن جو ليڪن،
ٿيو جو عشق، ستارن-گڻپ ملي آهي.

الاڻي ڪيئن محبت سندو مليو موتي،
سمونڊ سونهن وٽان عشق سڀ ملي آهي.

خدا گواهه آ شهمير اڄ مان خوش آهيان،
خوشي ڳلي سان ڪري مس ڪو هپ ملي آهي.

مون اکين تي رکي چمي مٽي.
مون ڏانهن محبوب موڪلي مٽي.

منهنجي ميراث سڀ مٽي آهي،
مون کي ورثي ۾ جو ملي مٽي.

بعد عرصي ڳلي ملي خوش ٿي،
رات برسات سان کلي مٽي.

پنهنجي پوشاڪ هو ڪري ويٺا،
ڪيئي اولياءَ ۽ ولي مٽي.

تو به لهجو ڇڏيو مٽائي آ،
آ هوا سان تڏهن گهلي مٽي.

مان مٽيءَ سان ملي رهيو آهيان،
منهنجي مٿڙان وجهو پلي مٽي.

آدمي آهي اسان جي پيار ۾.
لازمي آهي اسان جي پيار ۾.

اک ٿمي آهي اسان جي پيار ۾.
کا ڪمي آهي اسان جي پيار ۾.

عشق جي بيعت مهل شامل ٿيل،
هڪ چمي آهي اسان جي پيار ۾.

نينهن ناهي راند ليڪن پوءِ پي،
کا رمي آهي اسان جي پيار ۾.

اڄ به حيرت ٿي ٿئي جو هر خوشي،
شبنمي آهي اسان جي پيار ۾.

ڄاڻ ناهي ڇا سبب آ شام اڄ،
ماتمي آهي اسان جي پيار ۾.

هر قدم پيارا سنڀالي ڪڻ سماج،
آرمي آهي اسان جي پيار ۾.

او پرين پڪ ڄاڻ تون پاڪيزگي،
عالمي آهي اسان جي پيار ۾.

جو به آهي ثمر انهن جو آ.
ڇا به آهي مگر انهن جو آ.

پيار ئي پيار مون ڏنو ليڪن،
پيار مليو نه پر انهن جو آ.

تو به زلفن کي ڪو نه سلجهايو،
پنهنجي قسمت ۾ ور انهن جو آ.

هر دفعي ڏک چتيا دنيا وارن،
هنيانءَ تي اڄ به هر انهن جو آ.

مٽڪڻ کي مبارڪون لک لک،
مسجدن ۾ ذڪر انهن جو آ.

مان مزي ۾ مري رهيو آهيان،
درد، فرحت، شڪر انهن جو آ.

سونهن وارن تي رب ڪري رحمت،
مون کي هر پل فڪر انهن جو آ.

هڪ ئي ڏرُ پنجن جو وٺ شهمير،
دين دنيا ۾ در انهن جو آ.

پرين تون ساڻ هوندو آن وڇوڙو ڦوڳ لڳندو آ.
حقيقت ۾ حياتي کي سنجيده ڀوڳ لڳندو آ.

پکين وانگي اچن اڏري ڏهاڙي رات جو سڀنا،
صبح جو لڙڪ اکين جا سندن کي ڦوڳ لڳندو آ.

نماڻو چاهه منهنجو عشق جو مسڪين هاري آ،
رويو سونهن جو مون کي وڏيرو ٺوڳ لڳندو آ.

ڏسان ٿو جسم کي پي نئون الستي رنگ رنگيل آ،
مجان ٿو روح کي پي صوفين جو ڦوڳ لڳندو آ.

هوا هر وقت شاهد آ خزان ۾ خوش گذاريو آ،
گلن جي مند ماري ٿي، سندس اٺوڳ لڳندو آ.

غريبي ۽ اميري ۾ فلڪ جيڏو فرق آهي،
هي جيون طوق بڻجي تلخ ڄڻ ڪو روڳ لڳندو آ.

دنيا کي دنگ سمجهوسي، دنيا داري نه سمجهي سي،
اسان جو خيال هر انسان کي ڄڻ اوڳ لڳندو آ.

پشم لهجو ڪري منڙا پڪارين نانءُ ٿو شهمير،
الائي ڪيترن ماڻهن جي منهن تي سوڳ لڳندو آ.

صبح جو ئي ڪنڌيءَ تي اڃ مهڻي درد ڳوهي ٿي.
ڪٿي جاريون ڪي خوابن جون سياڻي درد ڳوهي ٿي.

گهري ٿي دل دعا هر دم نه ڪنهن کي وڙ ملي پوڙ هو،
سموري عمر ويٺي نه ته نياڻي درد ڳوهي ٿي.

اچي ٿو ياد ننڍپڻ ۾ انگل روئي مڃائڻ ۾،
جواني ۾ ڪٿي مرڪيو پڄاڻي درد ڳوهي ٿي.

سڄي دنيا حقيقت ۾، حياتي ڪيل آ هڪڙو،
پڇن ڪردار ٿا ڪيئي ڪهاڻي درد ڳوهي ٿي.

اڃا هي سور تازو آ اڃا ڪٿا نوان آهن،
اڃا تائين لڳي ٿو پر مياڻي درد ڳوهي ٿي.

ذهن ۾ هر گهڙي منهنجي دڪن ٿا ياد جا ٽانڊا،
نه ڏاهي ٿي اڃا پي دل اياڻي درد ڳوهي ٿي.

ڏهاڙي رات جو ڦٽڪي لکي آ شاعري شهمير،
اسان جي گيت وائي جي وراڻي درد ڳوهي ٿي.

هن ڳوٺ جي هڪ ناري، دل منجهه لهي وئي آ.
احساس جي تارن کي نظرن سان ڇهي وئي آ.

هن ڪجهه به چيو ناهي سمجهي ته ويو آهيان،
جا ڳالهه حياءَ کائي ڳيٽن ۾ ڳهي وئي آ.

هڪ راز ٻڌايان ٿو هڻڙو به ملايو هو،
ڪجهه زور ڏئي وئي آ ڪجهه زور سهي وئي آ.

ڪلهه شام جو ڪڻ ڪڻ ۾ ڀرپور ڪچهري ٿي،
قدرت به اسان وارو پاسو هي وهي وئي آ.

اڌ رات وري مون سان خوابن ۾ ملڻ آئي،
قسمت تي فخر آهي ڪجهه دير رهي وئي آ.

دنيا ۾ رهي پي مان دنيا ۾ رهيو ناهيان،
مئلن ۾ نه جيئرن ۾ اهڙو ته ڪهي وئي آ.

مهراڻ جي سيني تي لهرن ۾ لڏيو آهيان
ميهار هئس، سهڻي پاڻيءَ ۾ وهي وئي آ.

خوشين جو ميڙ آ مون وٽ، تماشو درد جو ڏسجو.
تماشي ۾ مري ويندو، ڀو لاشو درد جو ڏسجو.

ملڻ محبوب آيو عيد تي آ پاڻ اڄ مون سان،
پٽيندا سور اڄ سڀئي جنازو درد جو ڏسجو.

ٻڌو هوندو، اکين سان ڪونه پر ڪڏهن ڏٺو هوندو،
مڪمل شاعري منهنجي تي پاڇو درد جو ڏسجو.

حياتي ۾ خدا چاهي لکيو هي پوءِ پڙهندا سي،
لحاظاً غور سان پهريان هي حاشو درد جو ڏسجو.

حقيقت ۾ اگر ڏسجي دنيا هي راند آ بلڪل،
اڪيون کليل يڪي تائين ۽ باشو درد جو ڏسجو.

وڇوڙو پي وڌيرو آ نه ڏيندو خوش رهڻ شهمير،
سڪن جي ڍنڍ تي قبضو به خاشو درد جو ڏسجو.

محبت مينهن وانگر آ، پسائي پي ۽ ٻوڙي پي.
تڏهن پي هر ڪو خوش آ، نندڻائي پي ۽ لوڙي پي.

اندر صحرا جيان آهي اڃو منهنجو حقيقت ۾،
خدايا شل هوا ڪائي اچي ڪڪري ٺپوڙي پي.

مان پورو وس هلائيندس، وڃڻ روئي به روڪيندس،
وجهي ڳارو، رکي سر پيرڙن تي هٿ هي جوڙي پي.

الله ڇو هجر وٺو ٿو نماڻي هنيانءَ ۾ هرهر،
ڪلا ڪي درد جا زوريءَ ڪوڙي پي اڪوڙي پي.

جدائيءَ جي جزيري تي پيو ٿو درد سان جاليان،
پيئي ٿو خون منهنجو هو، هڏن تان ماس روڙي پي.

وري گڏجي گذارڻ جي منا ڪر مهرباني ڪا،
ظلم جي انتها ڪئي آ، پرڻ تنهنجي وڇوڙي پي!

بیمار گل ڏسان ٿو خوشبوءِ مري رهي آ.
چو موت تنهنجي ٿر تي ڪاوڙ وري رهي آ.

ڇا کير ڏي ٻچي کي هڏڙن جي مٺ پري آ.
تڙپڻ جي سگهه به ناهي ممتا ٿري رهي آ.

اڄ بي وسيءَ کي اوڍي پنهنجي ننڳي بدن تي،
هڪ مرڪ سرد آهون ڪيڏيون پري رهي آ.

افسوس ٿي رهيو آ، ڦولار مند ۾ سهڪي،
ڪمزور ول پتن تي پل پل ڳري رهي آ.

ڌرتي اجاري ڳڙندڙ ڳوڙها ڳيهي چوي ٿي،
منهنجي اندر ۾ هڪڙي آوي ٻري رهي آ.

باطني سوچ ۾ ظاهري سوچ ۾ .
پنڊ پهڻ ٿيو وڃان سانوري سوچ ۾ .
مان جيئن ٿو مگر مون کي ماري ڇڏيئي،
اوچتو اوچتو سانوري سوچ ۾ .
مون اکين سان وٽي تنهنجي گل تان چمي،
نرڙ تنهنجي جي چو آ جهري سوچ ۾ .
ننڊ ويندي مري خواب ٿيندا قتل،
جي وڇوڙي وڌي ڪا چري سوچ ۾ .
نفرتن کي مان ٿانڊا ڏئي هن ڇڏيا،
پيار مرڪي ڏني خاطري سوچ ۾ .
سونهن تنهنجي جڏهن پي ڏسان ٿو پرين،
مون کان بڻجي وڃي شاعري سوچ ۾ .
تون ته ڪڪري قرب جي ڪرين ئي نه ٿي،
آس تڙپي پئي هر ٿري سوچ ۾ .

شام اکين جي ڪنڌين تي موسمون گجنديون رهيون.
بي رخين جي بارشن ۾ محبتون پجنديون رهيون.

هڪ ئي حسرت ڳل چمڻ جي سا به پوري ڪو نه ٿي،
زندگيءَ جي سر زمين تي خواهشون ڦٽنديون رهيون.

ساهه لهرن جيءُ منهنجو هر گهڙيءَ ٿي ٻوڙيو،
سڀ اميدون خالي ٻيڙيون بي وزن ترنديون رهيون.

تون پڳو آن، اڄ اميدن جو اندر پيو آ ٺري،
روح جي رمزن کي چيڙي راڳڻيون ٻُرنديون رهيون.

زندگيءَ جي هر قدم تي منهنجي بربادي ڏسي،
چوڙيون تنهنجي هٿن جون گيت ڳائينديون رهيون.

تنهنجي زلفن کي ڇهڻ سان آڱرين جو ٿڪ لٿو،
رات ساري ڊائري تي شاعري لکنديون رهيون.

نرتڪيءَ کي ناچ تي جيئن ناز هوندو آ ائين،
سادگيءَ تي تنهنجون چالاڪيون پرين کلنديون رهيون.

بي قدر ماڻهو سموري سگهه وڃائيندا رهيا،
سڀ سرون موهن ڌڙي جون درد ۾ جهرنديون رهيون.

پرين درشن ڪرائي وڃ اڪين ۾ ساھ ڪونھي ڪو.
نرم ھٿڙا چمائي وڃ چين ۾ ساھ ڪونھي ڪو.

مليس تو سان حقيقت ۾ تہ مون کي عشق ڏوتو آ،
وڇوڙي پر ٺپوڙيو آ بدن ۾ ساھ ڪونھي ڪو.

خدا شاھد نہ ٿو سوچيان دنيا جون يار مان ڳالھيون،
رڳو سوچون پرين تنھنجون ذھن ۾ ساھ ڪونھي ڪو.

مليو ناھين تون عرصي کان اچي وھمن وڪوڙيو آ،
لڳي ٿو موت ٿي ويندو جو من ۾ ساھ ڪونھي ڪو.

گھري ٿي دل محبت جون ڪيان ڳالھيون فقط شهمير،
نمبر تنھنجو ملايان پر ھٿن ۾ ساھ ڪونھي ڪو.

او پرين! ايتري نه ڪر دوري.
زندگي مختصر صفا ٿوري.

ڏينهن سارو گذاريم روئي،
رات هڪ خواب مليو مزدوري.

مان فقط پيار ٿو گهران توکان،
چاڙهه احساس ڪي نه تون سوري.

مون ڪتابن ۾ ڪجهه لکي ليڪن،
ڳالهه منهنجي ٻڌي نه ڪنهن پوري.

دربدر خواب ٿي ويا آهن،
ڪير سمجهي اکين جي مجبوري.

عشق جي ايتري آ بدنامي،
حسن جي جيتري آ مشهوري.

روز اجرو صبح ٿئي پنهنجو،
ڳل چمڻ جي ملي جي منظوري.

آءُ گڏجي دعا گهرون منڙي،
شل وڇوڙي ڪي ڪا لڳي جهوري.

گھڻو ئي وقت وڃايو سڪون ڳوليندي.
ڪٿي سڪون نه آيو سڪون ڳوليندي.

ٿيا سي رڻ جا مسافر شهر جو شور ڇڏي،
اڃايو پاڻ رلايو سڪون ڳوليندي.

ويا سي پار ڏٺو سي اتان جي ماڻهن کي،
اڃا هتان کان سوايو سڪون ڳوليندي.

نه ڪنهن جا خواب ڏٺا سي سفر جي چنتا ۾،
آرام پنهنجو ڦٽايو سڪون ڳوليندي.

حياتي گذري وئي ۽ گناهه ٿيندا ويا،
ثواب هڪ نه ڪمايو سڪون ڳوليندي.

ڦلڙيون ڦلڙيون ورد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.
پيري چهرو زرد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.

تنهنجي آهي سوچ ته توکي پوءِ ڪندو تباھ،
مونکي ڏي ٿو درد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.

هانءُ وڃائي ويٺو آهي، ايندي ويندي لاءِ،
رلهيءَ جهڙو فرد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.

دنگ ۽ ننگ تي سر گهورڻ لاءِ آتو هر دم آھ،
سند جو سورھ مرد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.

محنت، محبت چاهي، ناھي موسم جو محتاج،
گرم هجي يا سرد سدائين اجرڪ جهڙي سوچ.

درسنيءَ پي نه سڃاتو مون کي.
عشق درياھ جو ڀاتو مون کي.

تون نه آھين ته لڳي ٿو گھر جو،
اوپرو يار احاطو مون کي.

يار جو نانءُ خدا مان لکندي،
ڏي گهڙيءَ لاءِ جي کاتو مون کي.

ڇو ڀلا چپ ئي نري ويا تنهنجا،
هڪڙي فنڪار جي ڳاتو مون کي.

منهنجا احساس وڻن ٿا توکي،
پيار هي رنگ آ لاتو مون کي.

پيار جي لاءِ مران ٿو پيارا،
تو اڃا پوءِ به نه ڄاتو مون کي.

نانءُ تاريخ ۾ لکيو ويندو،
گهاٽي پيڙهيو آ لاڳيتو مون کي.

حسن چرچو ڪري ويو آهي.
عشق رونشو ڪري ويو آهي.

معتبر درد ٿي ويو آهي،
دل تي قبضو ڪري ويو آهي.

مان محبت ڪنيون هئس بيٺو،
پيار پردو ڪري ويو آهي.

موت کي حال تي رحم آيو،
ائين صدمو ڪري ويو آهي.

مون تي تارا ڪلي رهيا آهن،
اونداهو شو ڪري ويو آهي.

مون تي ماڻهن کي ٿئي ٿو تعجب،
زندهه لاشو ڪري ويو آهي.

تلخ ماضيءَ جي تصوير مان پڻ ٿو ٿئي.
ياد جي هن وڏي وير مان پڻ ٿو ٿئي.

مون کي توسان ملڻ ڪو نه ڏيندي مٺي،
مون کي پنهنجي ئي تقدير مان پڻ ٿو ٿئي.

عشق جي جنگ ۾ پيار غازي بڻيو،
سازشن واري شمشير مان پڻ ٿو ٿئي.

مون کي شربت ۾ يارن پياريو زهر،
ان ڪري اڄ مٺي کير مان پڻ ٿو ٿئي.

ڪارا بادل ۽ گجگوڙ اپ تي ڏسي،
اڄ ته گهر جي به ڇهتير مان پڻ ٿو ٿئي.

جيئن غصي ۾ اچي نانگ ڪائي ٻچا،
اڄ مريدن کي ائين پير مان پڻ ٿو ٿئي.

تون نه آهين پرين هنيانءَ ساڙي پئي،
هاڻ گهلندڙ ٿڌي هير مان پڻ ٿو ٿئي.

مان محبت جون ڳالهيون ڪندو ٿو وتان،
هو چوي ٿي ته شهمير مان پڻ ٿو ٿئي.

تو جو وڇڙي الڳ ورتيون راهون.
يار برباد ٿي ويس آئون.

تو خوشيءَ سان وڃي ڪئي شادي،
درد سان مون به هن لڏيون لائون.

تيز اس کان گرم لڳن پاڇا،
عمر ساري مليون نه ڪٿ ڇائون.

هائِ قسمت جي بدنصبي آ،
پيار منهنجي کي ڪو نه سمجهائون.

اڃ به احساس ڦٽجي پيا آهن،
ڇوٽ تي ڇوٽ ٿا نٿي ڪائون.

موت ويجهو وڃي پڳو آهيان،
مون کان طبيعت به ڪو نه پڇيائون.

رُس نه مون کان خيال ۾ هاڻي،
ميڙ توکي ڏيان ٿو ڪوٽائون.

منهنجي به حياتي هي اڌ رات جيان آهي.
ڪو شور ئي ڪونهي ڪو سڀ سانت جيان آهي.

هڪ ڏينهن پيو مينهن هو هڪ رات رهي پئي هئي،
بس رات اها ئي بابرڪات جيان آهي.

مان اڄ به طبيعت ۾ ڳوٺاڻو اياڻو هان،
هر سوچ پرينءَ جي پر سقراط جيان آهي.

هن مون کان پڇيو تنهنجو ڪيئن وقت پيو گذري،
مون کيس چيو ظالم سڪرات جيان آهي.

هڪ ظلم جيان هن جو مون ساڻ رويو آ،
هت حال سڄي سنڌ جي حالات جيان آهي.

هر روز پئي لوڙهي هر ياد پرين تنهنجي،
طوفان مٽيءَ جو ۽ برسات جيان آهي.

آنءُ اڪيلو سمنڊ ڪناري لشڪر يادن جو.
هرهر ٻوڙي ماري تاري لشڪر يادن جو.

وسري ويندس هڪ پل ۾ سڀ تاريخي ڪاهون،
ڪير ڏسي جي سنجها ڌاري لشڪر يادن جو.

چنڊ ستارن جي ڇت هيٺيان پوهه سياري ۾،
آليءَ ڪائيءَ وانگي ٻاري لشڪر يادن جو.

تنهنجو ناهي ساٿ تڏهن ٿو صدمو ساڻ ڪري،
انجهي مانجهي پيو للڪاري لشڪر يادن جو.

صبح سويري هوءَ اٿاري چانهه ته ڏي ٿي پر،
هن کان پهريان هاڻ اٿاري لشڪر يادن جو.

جيون جي هر موڙ تي ڪيڏو بيوس هان شهمير،
ڊوڙائي ڊوڙائي ماري لشڪر يادن جو.

ڳوٺ جي گهر کي ڪپايو آهي.
ڄڻ ته امير کي ڪپايو آهي.

منُ ٻاٻيهو اچو ئي مرندي،
ڇو ته ساگر کي ڪپايو آهي.

يادگيرين جو متل آ پٽڪو،
مون سمندر کي ڪپايو آهي.

بند نيٽن جا ڀڄي پيا آهن،
ديد جي جر کي ڪپايو آهي.

زهر اوتن ٿا پيا پاڻيءَ ۾،
ڪنهن ته منڇر کي ڪپايو آهي.

ڏوه ڪنهن جو آ زماڻا ڏس تون،
ماءُ چوڪر کي ڪپايو آهي.

مور ڪيئي ٿا مرم منجه مرن،
ڪنهن مٺي ٿر کي ڪپايو آهي.

آنءُ خالي هان رهيو ڪجهه ڪونهي
پنهنجي اندر کي ڪپايو آهي.

حقيقت ۾، پراون کان گهڻو پنهنجن ڏکايو آ.
اسان جن کي سڄڻ سمجهو انهن سڄڻن ڏکايو آ.

وسايا ڪو نه تو ڪنهن دم پيارا پيار جا بادل،
اجايل دل جي ڌرتيءَ کي تڏهن ڪڪرن ڏکايو آ.

بهارن ۾ هئي هي دل دنيا جون پر خزان رسمن،
اجاڙي دل جي دنيا کي ويون رسمن ڏکايو آ.

حياتي چار ڏينهن آهي به گذريا هن به گذرن ٿا،
گذاريم جي سوا تنهنجي انهن پهرن ڏکايو آ.

سوايا سور ڏئي وئي آ اکين کي ساپيا سهڻا،
وري ساپيا کان نيٽن کي گهڻو سپنن ڏکايو آ.

هنيا پئي لوڪ ڳالهين جا پٿر پر اف نه ڪئي ڪنهن سان،
فقط تنهنجي ڪري شهمير کي سپنن ڏکايو آ.

مون چيو خواهشون شهيد نه ڪر.
تو چيو مون ۾ ڪا اميد نه ڪر.

مون چيو پيار ڏي فقط مون کي،
تو چيو تنگ بس مزيد نه ڪر.

مون چيو هڪ خوشي ملي تنهنجي،
تو چيو درد سڀ خريد نه ڪر.

مون چيو دم بدم ڏسان توکي،
تو چيو مون طرف ته ديد نه ڪر.

مون چيو سونهن ٿو خدا سمجھان،
تو چيو بس اها توحيد نه ڪر.

صدمن مون وٽ عيد ڪئي آ.
لڙڪن مون وٽ عيد ڪئي آ.

تو ته خوشيءَ کي پاڪر ڀاتو،
دردن مون وٽ عيد ڪئي آ.

سنگت ۾ تو تهڪ ورهايا،
سڏڪن مون وٽ عيد ڪئي آ.

هيءَ حقيقت جاڳ مڃي ٿي،
سپنن مون وٽ عيد ڪئي آ.

ڦٽ سمورا روئي پيا هن،
زخمن مون وٽ عيد ڪئي آ.

فطري ۾ ديدار ڏئين هان،
روزن مون وٽ عيد ڪئي آ.

مرڪي مٺيون خرچي ڏين هان،
اڏمن مون وٽ عيد ڪئي آ.

دلبر جي دغائن تي توجهه سبيل آهي.
۽ منهنجي وفائن تي توجهه سبيل آهي.

مون نينهن نپايو آ ٻيو ڏوهه ناهي منهنجو،
ته به هن جي سزائن تي توجهه سبيل آهي.

منهنجو به حقيقت ۾ ڪم عشق تي ٿيل آ،
سهڻي جي ادائن تي توجهه سبيل آهي.

مان پيار اڃا هن سان چپ چاپ ۾ ڪيان ٿو،
فلحال رٿائن تي توجهه سبيل آهي.

منهنجي ته اندر هن جي چاهت پري رهي آ،
ان لاءِ هوائن تي توجهه سبيل آهي.

هر وقت آهه ڪوشش حاصل ته نيٺ ٿيندو،
اڄ ڪلهه ته دعائن تي توجهه سبيل آهي.

مون چيو ڇو نه پنهنجا ستارا مليا!
تو چيو ڪٿ به سج ساڻ تارا مليا؟

مون چيو اُس ۾ پڻ پئي ٿي ڦڙڦڙ ڪڏهن!
تو چيو جون سان ڪٿ به پارا مليا؟

تلخ ڏاڍو رهيو زندگيءَ جو سفر،
توڪي منزل ملي مونکي چارا مليا.

مون کي دردن جي سيلاب لوڙهي ڇڏيو،
تنهنجي ٻيڙي کي جٿ ڪٿ ڪنارا مليا.

توڪي رشتا مليا توڪي تحفا مليا،
مون کي پنهنجا به ٿي سڀ اڏارا مليا.

توڪي ٽهڪن جا وڪ وڪ سهارا مليا،
منهنجي لڙڪن کي کليل نيسارا مليا.

تنهنجو مون ساڻ پيار ٿئي، ائين ٿئي.
نوٺ درياھ تار ٿئي، ائين ٿئي.

جيئن مون کي آ ائين تو کي پي،
عشق سر تي سوار ٿئي، ائين ٿئي.

ساه تو ڏانهن تنگيو پيو آهي،
تو کي پي انتظار ٿئي، ائين ٿئي.

تنهنجو نالو صفا اڪيلو آ،
منهنجو ان سان شمار ٿئي، ائين ٿئي.

تون اڇانڪ اچين ۽ ترسي پئين،
معجزو اهڙو يار ٿئي، ائين ٿئي.

اک ملائي ڏسين جي جھت هڪڙي،
اڻ پيتو خمار ٿئي، ائين ٿئي.

سات تنهنجو رهي سلامت جي،
بيٿرو منهنجو به پار ٿئي، ائين ٿئي.

تنهنجي مرڪڙ تان آءُ سرُ گهوريان،
هانءُ تان هلڪو بار ٿئي، ائين ٿئي.

هر خوشي جو هر غميءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.
سچ اهو آ زندگيءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

شهر جا رهندڙ ڏسان ٿو ريس مان مون کي تکن ٿا،
منهنجي اهڙي سادگيءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

روز چيڙيان تنهنجون ڳالهيون چند سان ٿئي ٿي ڪچهري،
منهنجي هن آوارگيءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

خوبصورت گل ڦٽن ٿا ساڻ آهين ان ڪري بس،
دوستن جو دشمنيءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

منهنجون غلطيون معاف ڪن ٿا جام ماڻهو پيار ڪن ٿا،
منهنجي هن ديوانگيءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

مان ٿئي ٿو محفلن ۾ مان مڃان ٿو سچ اهو آ،
جو به آهي شاعريءَ تي هر مڇو تنهنجي ڪري آ.

محبوب کان سواءِ ڪٿ هي دل نه ٿي لڳي.
ڪوشش گهڻي ڪيم پر بلڪل نه ٿي لڳي.

جنهن ڏينهن کان ملي اڪ ان ڏينهن کان وٺي،
آرام آ ڦٽل اڪ هڪ پل نه ٿي لڳي.

دردن طويل ڪئي آ مون سان مسافري،
رستي ۾ ڪا خوشين جي منزل نه ٿي لڳي.

آسان زندگي آ جي ساڻ آ پرين،
مشڪل وڏي وڏي پي مشڪل نه ٿي لڳي.

هر روز ماري ماڻهو پوءِ پي پرين صفا،
معصوم مرڪ تنهنجي قاتل نه ٿي لڳي.

منهنجون خوشيون هميشه ڪاري لباس ۾،
مرڪي خوشي ڪا مون کي چوڳل نه ٿي لڳي.

شهمير جي ادوري تصوير تو بنا،
سهڻي فريم ۾ پي مڪمل نه ٿي لڳي.

پيار گيچيءَ وڌم مڙهي هاڻي.
درد دل کي پيو گهڙي هاڻي.

تون اجايو ٿو لڙڪ هارين پيو،
ڪير ڳوڙها نه ٿو پڙهي هاڻي.

گرميون تيز ٿي ويون آهن،
ڪو به ڇت تي نه ٿو چڙهي هاڻي.

عشق رڻ جو سفر چيو ڏاهن،
پيار جون جنهن ڪيون هيون ڳالهيون،

پيار جون جنهن ڪيون هيون ڳالهيون،
هه! سوئي پيو وڙهي هاڻي.

دوست هر ڪو سٺي نوڪريءَ ۾ لڳو.
روح منهنجو چريو چوڪريءَ ۾ لڳو.

مان انهي ڏينهن کان پوءِ مٿل هان سڄي،
سنهڙو پٿر جڏهن ڪوه مريءَ ۾ لڳو.

مون کي تاريخ سهڻي پڪاري پئي،
ذهن هڪدم وڃي ڏوڪريءَ ۾ لڳو.

چوڪري واٽڙي ٿي وئي اوچتو،
در جو چوڪاڻ جيئن ٽوڪريءَ ۾ لڳو.

مان ته گهر پنهنجي موٽيو اڃان پيو سڌو،
حادثو هڪ وڏو آمريءَ ۾ لڳو.

هن کان وڇڙي مري جي ويس ائين مان،
جيءُ ٿورو ٿڪو شاعريءَ ۾ لڳو.

تو بي وفا کان ننڍڙو هي ڪم نه ٿي سگهيو.
ڪوڙو به واعدو هڪ، ڪنهن دم نه ٿي سگهيو.

هو ڏس وڃي ملي ٿو ڌرتيءَ کي آسمان،
افسوس يار پنهنجو سنگم نه ٿي سگهيو.

هر مرض جو علاج ڪري وقت ٿو مگر،
منهنجي ڦٽن لاءِ وقت به مرهم نه ٿي سگهيو.

بگڙيو ئي ڪجهه عجيب طرح سان هيو نصيب،
مرڪڙ جي باوجود به گهٽ غم نه ٿي سگهيو.

بارهو ئي زندگيءَ تي حاوي رهي خزان،
هڪڙو به پل خوشيءَ جو ڇو ضم نه ٿي سگهيو.

تنهنجي الڳ رهڻ جي، ٿي تڙپ کي سڪون،
توڙي زهر به موت جو، پيتم نه ٿي سگهيو.

نظم

“نظم” دردن جا سڏڪا

ڪي گهاون جا ڳوڙها ڪي زخمن جا سڏڪا،
اسان جي حياتي آ دردن جا سڏڪا.

نه خوشبوءِ پڪيڙي نه گل ٿي ٿڙياسي،
نه ٿاريءَ ٿلياسي نه تون مان ملياسي،
اسان ڪهڙي موسم ۾ اجڙي وياسي،
ڪي گلڙن جا سڏڪا ڪي گلشن جا سڏڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڏڪا.

نه شبنم جي قطرن ڪئي گل تي ورڪا،
ڪڏهن دل جي ڌرتيءَ تي بادل نه برسيا،
نه خوشيون، نه مرکون، نه چرچا، نه ڪجڪا،
اسان وٽ ٿا سڏڪن ڪي سڏڪن جا سڏڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڏڪا.

نه دل ڪنهن جي آتي نه ڪنهن لاتو ڇاتي،
نه در کان بيهي ڪنهن ڪڏهن پاڻي جهاتي،
دونهون ٿي اڏامي وئي هي حياتي،
نه سڄڻن جا سڏڪا نه دشمنن جا سڏڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڏڪا.

اوهان سان ملڻ لاءِ ڪاٿي ڇڏن ٿا،
ڪي ڪنڊا رڪن ٿا ڪي ڪاوا رڪن ٿا،
مٽيءَ ۾ اندر ئي دفن ٿي وڃن ٿا،
ڪي پيرن جا سڌڪا ڪي رستن جا سڌڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

نه نيٽن جون مرڪون نه نيٽن جي چاهت،
نه نيٽن ڪي ننڊ آ نه نيٽن ڪي راحت،
جيئڻ جي ٻڌايان مان ڪهڙي وضاحت،
ڪي نيٽن جا سڌڪا ڪي سڀن جا سڌڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

الله ڇو ابي ۽ امان ڪو نه سوچيو،
زهر ٿي حياتي ادا ڪو نه سوچيو،
لکئي ڪو نه سوچيو خدا ڪو نه سوچيو،
ڪتابن جا سڌڪا ۽ ورقن جا سڌڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

نه مرڪن جي ميندي نه لائون خوشين سان،
وڏي عمر جو ورُ وڏين ئي مڃن سان،
ٿو گهوري بدن ڪي هو وحشي اکين سان،
سڄي رات سڌڪن ٿا جذبن جا سڌڪا،
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

اڃانڪ محبت تي رهڙن ٿو ڪڙڪي،
پرھ جو مٽيءَ تي ھو ڦٽڪي، ھو ڦٽڪي،
ڪري منھن کي ڳاڙھو ڪھاڙي تي مرڪي،
نہ ڌارين جا سڌڪا نہ پنھنجن جا سڌڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

الائي تہ ڇا ڇا سوالي بڻيل ھن،
ڪي جيون جا پاڇا سوالي بڻيل ھن،
ڪي جيون جا لاشا سوالي بڻيل ھن،
ھي رسمن جي رونق يا رسمن جا سڌڪا.
اسان جي حياتي آ دردن جا سڌڪا.

***

نظم “آزادي”

هوا ڄاڻ آئي، هوا پاڻ هوندي.
وفا جي چمن ۾ اوهان ڪاڻ هوندي.
خزائن برابر مڃي آڻ هوندي،
هو آزاد آهي، هو سچ ساڻ هوندي.

گلابن جي زلفن ۾ سرهاڻ هوندي،
ذري جي نه ذهنن تي ڪاراڻ هوندي،
نه ڪنهن جي اکين ۾ ڪا آلاڻ هوندي،
نه تهمت جي پوتيءَ تي ميراڻ هوندي،
نه ڌرتيءَ ۾ آپ تي ڪا چڪتاڻ هوندي،
نه مقتل جي رستن تي ڳاڙهاڻ هوندي،
هوا ڄاڻ آئي، هوا پاڻ هوندي...

اميدن جي هٿ ۾ هي ڳاڙهو جهنڊو آ،
اهو ڪانٽرن جي اکين ۾ ڪنڊو آ،
حقيقت جي هٿ ۾ ڪهاڙي ڏنڊو آ،
غلامي جو سپنو اندو ۽ مندو آ،
ڪو ڪارنهن جي منهن تي هي اجرو چنڊو آ،
وڏي پيار هوندي چون ٿا ننڍو آ،
مگر نينهن جي دل نئي ڪاڻ هوندي،
هوا ڄاڻ آئي، هوا پاڻ هوندي...

اڃا موج مستيءَ ۾ آئي ڪٿي آ،
اڃا واڳ تو ڏي ورائي ڪٿي آ،
هي ڌرتي اسان جي پرائي ڪٿي آ،
اڻانگي چٽنگ مون دکائي ڪٿي آ،
اڃا نند تنهنجي ڦٽائي ڪٿي آ،
ڀٽائي جي وائي مون ڳائي ڪٿي آ،
جي ڳاتر ته هر جاءِ واکاڻ هوندي،
هوا ڄاڻ آئي، هوا پاڻ هوندي...

”وڇوڙي کي تيلي“

مٺي تون ملين ٿي ته موجون ڏسان ٿو.
رسين ٿي ته دردن جون فوجون ڏسان ٿو.

سوا تو گهڙي پي گذارڻ ڳري آ،
حياتي هي منهنجي پئي ڄڻ جهري آ،
سڄي رات يادن جي برسات پئي آ،
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.

لڳي سار تنهنجي ٿڌي هير وانگي،
۽ تنهنجو تصور مٺي کير وانگي،
جڏهن شام جو سج لهڻ جي ڪري ٿو،
تڏهن ساه منهنجو ٿڌا ساه پري ٿو،
صبر ڪر ستايم گهڻو پنهنجي دل کي،
مگر دل نه سمجهيو، هي دل بي چئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.

ها ننڍپڻ ۾ تو مون ڪئي راند آهي،
لکين تون مان گوليان اڃا ياد آهي،
گلابن جي پرسان چيم توکي روڪي،
تو پوپت کي پڪڙيو مون پڪڙيو هو توکي،
مسلسل ستائڻ پرين نيڪ ناهي،
مون توسان نپاڻڻ جي ڪوشش ڪئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.

اڃا در ۾ ڦاٿل اچي ديد آهي،
اسان جي سوا تو نه ڪا عيد آهي،
نه مرڪن سان محفل رچائي سگهان ٿو،
نه لڙڪن سان بلڪل اچائي سگهان ٿو،
مٿان چنڊ مان روشني جا چڻي ٿي،
تڪي جي سا مون کي نه بلڪل وڻي ٿي،
حياتي مان رونق ڇڏائي وئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.
هلي آ وڇوڙي کي تيلي ڏئي آ.

“اسان توکي سڃاتو سي”

اسان توکي سڃاتو سي اسان توکي سڃاتو سي.
گلن جي شهر ۾ رهندي ڪنڊن جو قرب ڄاتو سي.

سني سرهاڻ ڦهلائي، نئي چڪتاڻ ڦهلائي،
چٽي چانڊاڻ ڦهلائي، اوهان جي ڪاڻ ڦهلائي.
نه ڪي ڪاراڻ ڦهلائي، پليل ڪي دڳ ته لاتو سي.
اسان توکي سڃاتو سي اسان توکي سڃاتو سي.

گلابي گيت ڳائي ڪا، بڻايو راهه نئين ٻي ڪا،
نه پاڻي تي ڪڍو ليڪا، نه آڻيو سوچ ميري ڪا،
ڪئي غلطي وڏي جيڪا، برهه ۾ پير پاتو سي.
اسان توکي سڃاتو سي اسان توکي سڃاتو سي.

پلي اڄ حسن مارائي، نه وڃ ۾ ڪير ڳالهائي،
اسان الڳي ڇڏي پائي، اوهان ڪي خوف ٿو ڪائي،
مٽي ماڻي ڇڏي لائي، روحاني راڳ ڳاتو سي.
اسان توکي سڃاتو سي اسان توکي سڃاتو سي.

ستارا رات جا تانڊا، اچن ٿا وات ۾ آندبا،
بدن ڪي باهه گهيري وئي، پري پيا روح جا پاندبا،
اسان جي پوءِ به هٿڙن ۾ اڀا ها عشق جا جهنڊا،
اسان مرڻا ڪڏهن ناهيون مٽيءَ جو ڪير ڏاتو سي،

“حياتي سڪل وٺ”

اڪين مان وئي ننڊ سڀ خواب ڇاڻي.
حياتي سڪل وٺ مان پانيان ٿو هاڻي.

نه تهڪن جا ٿڙيا به ٿي گونج جاني،
نه مرڪن جي موسم ڪئي مهرباني،
رڳو منهنجي لڙڪن ۾ آئي رواني،
سدائين وڇوڙن ڏٺو مون کي ٿاڻي.
اڪين مان وئي ننڊ سڀ خواب ڇاڻي.

اوهان جا ستائن پيا ڦٽ مون کي،
مٿان چنڊ بيهي وجهي وٽ مون کي،
لڳي ڄڻ ته امبر ڇڳل ڪٽ مون کي،
اچي ياد تنهنجي ستارن کي واڻي.
اڪين مان وئي ننڊ سڀ خواب ڇاڻي.

پرين تو جڏهن کان چنا قرب ناتا،
ڏکڻ پوءِ ڪوليا پراڻا ڪي ڪاتا،
سدا نيٺ منهنجا رهيا تو لاءِ آتا،
اڏيو گهر اچي ڪو وري لاڙڪاڻي.
اڪين مان وئي ننڊ سڀ خواب ڇاڻي.

“ڪڏهن ياد ايندئي”

ڪڏهن ياد ايندئي، ڪڏهن ياد ايندئي،
سي ننڍپڻ جون يادون، جتي يار مان تون،

جي ملندا هئا سون، ته ويهندا هئا سون،
ڪو گهمندا هئا سون، ۽ چوندا هئا سون،
تون منهنجو پرين آ، تون منهنجو پرين آ.
ڪڏهن ياد ايندئي،.....

ڪڏهن ياد ايندئي، ڪڏهن ياد ايندئي،
اها لڪ لڪوئي، هئي هڪڙي ڪوئي،
۽ ڪوئيءَ جي ڪنڊ ۾، مان توکي لڪائي،
وري انءُ موٽي، پو توکي ئي ڳوليان،
ڪڏهن ياد ايندئي،.....

ڪڏهن ياد ايندئي ڪڏهن ياد ايندئي.
ڏئي هت هتن ۾، اڃا ڪپڙا پائي،
ڪتابن جو ٿيلهو ڪلهي ۾ ورائي،
علم جي بهاني عشق کي پرائي،
(ڏسون هڪ ٻئي کي) دنيا کي ڀلائي،
ڪڏهن ياد ايندئي.....

ڪڏهن ياد ايندئي ڪڏهن ياد ايندئي؟
جڏهن مان نه هوندس تڏهن ياد ايندئي!
ڪڏهن ياد ايندئي؟ ڪڏهن ياد ايندئي؟؟؟

وائي

منهنجي جيون ڪي،
درد چٻاڙي ٿو.
مينهن پيو تصوير تي،
مصور جي فن ڪي،
درد چٻاڙي ٿو.
ڳائي ٿو فنڪار پر،
اڇ هن جي ڏن ڪي،
درد چٻاڙي ٿو.
پيت پريان ٿو شڪر سان،
صبر جي ان ڪي،
درد چٻاڙي ٿو.
روئي رت اڀوجه ٿو،
سياڻي جي من ڪي،
درد چٻاڙي ٿو.

ڏک ۾ اکين سان ،
لڙڪن ساٿ ڇڏي ڏنو.
غربت پهتي جهول ۾ ،
ان کان پوءِ مون سان ،
رشتن ساٿ ڇڏي ڏنو.
درد مليو هر گام تي ،
منزل کان پهريان ،
پيرن ساٿ ڇڏي ڏنو.
صدمو رسيو يار جو ،
سج لهڻ ڌاران ،
مرڪن ساٿ ڇڏي ڏنو.
هائِ وڇوڙي ۾ لڪل ،
موت هئو جانان ،
جيون ساٿ ڇڏي ڏنو.

مون وٽ ڇا ويٺي،
آئي هوڏانهن بس،
۽ ڀو هوءَ هلي وئي.
ڳوڙهن جي آئي،
ڳلڙن تي سرڪس،
۽ ڀو هوءَ هلي وئي.
درد سڀئي مون لاءِ،
بيهارِي چوڪس،
۽ ڀو هوءَ هلي وئي.
لهجي منجه ڏسي،
وڇوڙي جو گس،
۽ ڀو هوءَ هلي وئي.
ائين نه ٿيندو آ،
جيئن ڦٽائي چس،
۽ ڀو هوءَ هلي وئي.

وقت وڌو آڙاهه، ساڙي ٿو هر ساهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

سهڻا واعدا ياد ڪر، روئي ٿو ويساهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

راهه تڪي نيٽن جو، اٿلي پيو درياهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

جيون جي ٻيڙي جو، تون ئي هڪ ملاح،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

سڌڪي ساڻو هانءُ ٿو، مرڪن سان ٿي ٺاهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

منهنجي هيٺي حال کان، ڪير ڪرئي آگاهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

وڪريل آه حيات، دردن ڪئي پڇ ڊاهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

تنهنجي لاءِ شهمير، آتو منهنجو چاهه،
پيارا جلدي موٽي آءُ.

منهنجو هر سڀڻو آهي اياڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
چاندوڪيءَ جي ڳوٺ ۾، هيسيل ٿاڏاڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
شهرتن جي شهر ۾، سادو ڳوناڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
جوين رت جو چين، آهي اڏاڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
اجيو درد ڪٿي، ساقي پراڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
پيڙيءَ ۾ سيڱاريون، ميڙي مهاڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
مڇيءَ جهول پري، بکيو ڳوناڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.
سڀ بلاول گهوٽي، هاڻي هي گهاڻو،
الاڻي ڪنهن کي ڳولي ٿو.

موتِي آ، تنهائيءَ،
پوڙهي ٿي وئي آ.
ننڍڙي هئي ته ڇڏي وئين،
ساڳي يار جدائيءَ،
پوڙهي ٿي وئي آ.
جو پين رت ۾ جا،
ڳالهين باهه لڳائي،
پوڙهي ٿي وئي آ.
مون کي ڳاري پئي ڳري،
ڳڻتي پاڻ اهاڻي،
پوڙهي ٿي وئي آ.
آزادي آ جيل ۾،
نعرن کي نه ڇڏائي،
پوڙهي ٿي وئي آ.

منڙي نيٽن جي،
ننڊ ڀڄي پئي آ.
پايل پاتئي رات جو،
ستل رستن جي،
ننڊ ڀڄي پئي آ.
مرڪي مڇ ڏئي،
جهونن جذبن جي،
ننڊ ڀڄي پئي آ.
اويلو برسات ۾،
اوڪن اڏمن جي،
ننڊ ڀڄي پئي آ.
مرڪون آهن وائڙيون،
اهڙي سڏڪن جي،
ننڊ ڀڄي پئي آ.

ڪونهي سوچيو مون،
ماڻهو ڇا چوندا.
ايڏو پيار نه ڪر مٺا،
چوندي آهين تون،
ماڻهو ڇا چوندا.
هئين نه ٿئي، هئين ٿئي،
ان تي ڇو سوچون،
ماڻهو ڇا چوندا.
رهنداسين گڏ ڪيئن پوءِ،
هي جي سوچيو سون،
ماڻهو ڇا چوندا.
ڇا لاءِ پاڻ وڙهون ڀلا،
ڏينهن مڙوئي ڏون،
ماڻهو ڇا چوندا.
ننڍڙين ڳالهين تي اڳر،
ٿينداسون سامهون،
ماڻهو ڇا چوندا.

سائن پيرن کي،
لهرن زور ڏنا،
سمند ڪناري شام جو.
پاڻيءَ جا هٿ پير ۾،
ڪير ڪريس منع،
سمند ڪناري شام جو.
منزل مون کي ٿي سڏي،
ڪڙيون ڇو نه چٽا،
سمند ڪناري شام جو.
درد وجهي ٿو سير ۾،
ڦاڙي روز پٺا،
سمند ڪناري شام جو.
اپ کي ڌرتيءَ ڪيترا،
ڏورا پا به ڏنا،
سمند ڪناري شام جو.
هو ته کلن ٿا پاڻ ۾،
منهنجا نيڻ پٺا،
سمند ڪناري شام جو.

شاهي گهر ڄائي،
پياري پياري چوڪري.
ماءُ ئي اوندھ ۾ وڃي،
گند تي اڇلائي،
پياري پياري چوڪري.
الزامن جي گهر هئي،
سورن سامائي،
پياري پياري چوڪري.
پوڙهي کان پيسا وٺي،
لوپيءَ پڙائي،
پياري پياري چوڪري.
دنيا ۾ شهمير،
دردن لاءِ آئي،
پياري پياري چوڪري.

هوندي آهي من ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي
هر پل ساڄن ائين لڳي،
تتهڙ جيون ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي.
بڻجي مون لاءِ چانورو،
آئي جوپن ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي.
سوچيان اوتيان ڪيئن اچا،
سهڻن لفظن ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي.
راحت ڏيندي آ مون کي،
جون جي جهولن ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي.
پاڻيان ٿو شهمير مان،
ڏکين لمحن ۾،
تنهنجي ياد جهڙالي وانگي.

ورندو اهڙو واءُ،
ويندا درد چڻي،
جيون جي وڻ مان وري.

اپ جيڏي دلجاءِ ڪر،
سرتي سلچڻي،
جيون جي وڻ مان وري.

اوڪي موسم ٿورڙي،
ڏيندو ڦل ڌڻي،
جيون جي وڻ مان وري.

وقت وڌي ٿو ڏينهنڙا،
ڪيڏا ڪرت ڪڻي،
جيون جي وڻ مان وري.

جيون جي رڻ ۾،
تنهنجن زلفن جي،
چانو ٿي گهرجي پرين.

لڙڪ سڪن ٿي ڪو نه ٿا،
تڏهن تهڪن جي،
چانو ٿي گهرجي پرين.

سپنن کي گهاٽي گهڻي،
هردم اکين جي،
چانو ٿي گهرجي پرين.

هر صديءَ ۾ پيار کي،
پوتر جذبن جي،
چانو ٿي گهرجي پرين.

سهڻي شاعر کي اڃا،
سهڻن لفظن جي،
چانو ٿي گهرجي پرين.

جوڙي جوڙي لاءِ،
ظالم وڇوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.
ڪنهن جي ٻڌي ڪو نه ٿو،
وقت به ڄڻ ٻوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.
پورهيت جي هٿ منجه،
ڳورو هٿوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.
تلخي ڦاڙي پيار جي،
لهجو پي ڪوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.
محبت جي معراج جو،
رستو آڏوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.
خيال به منهنجي لاءِ ڪجهه،
سوچي هان ٿوڙو،
صدما سبندو ٿو رهي.

تنهنجو ئي هڪڙو،
اک جي ڪمري ۾،
خواب رهي پيو آ.

گاڙهو جر ڪري،
اک جي هجري ۾،
آب رهي پيو آ.

گل سڙي ٿو اڇ،
گوڙهي اجري ۾،
تاب رهي پيو آ.

ڪڙمي سوچي ٿو،
فصل خطري ۾،
لاب رهي پيو آ.

ڦلپ

توڙي جو شهمير سومرو هڪ جاءِ تي بيٺل موجوده ڏيپل سماج تي غزل ۾ ڪڏهن ڪڏهن چتر به ڪري ٿو، بهرحال شهمير هر حوالي سان پيار پرچارڪ، سونهن پرست شاعر ٿي آهي. اسان جي ٽهي جو هي لاڏڻو شاعر، آءُ تسلسل سان مسلسل پڙهندو اچان پيو، هن کي دل اندر ڏيپل درد کي لفظن ۾ تشريح ڪرڻ جو ڏانءُ به خوب اچي ٿو ته هوا جي هٿيليءَ تي رقص ڪندڙ رنگن جي رمجهم کي غزل جي سوڙهي دامن تي پٿارڻ جو هنر به بهتر نموني سان ڄاڻي ٿو، هو اڻ ڏٺل خواب به ڪنوارين اکين مان چورائي وٺي ٿو.

شهمير اسان جي دور جو آواز آهي ۽ ڪنهن به دور جي آواز کي نظر انداز ڪرڻ ڪنهن به صورت ڪهڙي به طرح آسان نه آهي.

ساحر راهو

ڦلپ پهريون

چون ٿا شاعري احساسن جي ترجمان آهي. شاعري هڪ اهڙي ڪلا آهي، جيڪا اندر جي اڌمن کي لفظن جو روپ ڏي ٿي، شاعري سمنڊ کي ڪوڙي ۾ بند ڪرڻ وارو فن آهي. شاعري هڪ اهڙي ذات آهي جيڪا هڪ طويل ناول کي هڪ ننڍڙي سٽ ۾ سمائي سگهي ٿي.

سند جي ادبي ڪيتر ۾ ڪيترا ئي ڪوي پنهنجي حصي جا شعري گل پوکي رهيا آهن جن جي خوشبوءِ ادبي ماحول کي مهڪائي رهي آهي.

شهمير سومرو سند جو اهو سهڻو ۽ سڀيتو ڪوتاکار آهي، جنهن پنهنجي منفرد لب و لهجي ۽ انوکي اسلوب سان سند جي ادبي آڪيري ۾ پنهنجي جاءِ ٺاهي ورتي آهي. نئين ٽهيءَ ۾ غزل جهڙي حسناڪين سان ڀرپور صنف کي پنهنجي محبوبا بڻائيندڙ هن قلمڪار پڙهندڙن جو ڌيان پاڻ ڏانهن ڇڪائي ورتو آهي. پنهنجي غزلن ۾ منفرد رديفن جي چونڊ ۽ انهن سان بهترين نپاءُ هن شاعر کي همعصرن ۾ هڪ الڳ سڃاڻپ ڏني آهي.

شهمير جي شاعريءَ ۾ سرتيءَ جي سونهن جا عڪس به آهن، عاشق جي دل جا رقص به آهن، مٽيءَ جي مهڪ به آهي ته ڌرتيءَ جا ڌڪ به آهن. هن ڪويءَ وٽ خيالن جي ڪاڻ ۽ لفظن جو اڻ ڪٽ خزانو آهي.

مونکي يقين آهي ته جي شهمير جو جوش ۽ جذبو ايئن ئي جوان رهيو ته هو هڪ ڏينهن سند جي سر موڙ شاعرن جي صف ۾ ضرور جاءِ ولاريندو.

جواد جعفري

فليپ بيو

بُڌڪ ٽائيل

شهمير سومرو جيئن پنهنجي طبيعت ۾ خوش مزاج آهي ائين سندس شاعريءَ ۾ نفاست به موجود آهي. هو نوجوان شاعرن مان اڀري آيل خوبصورت شاعر آهي، جنهن تي ذات جي ديوي سدائين مهربان رهي آهي. هي 1990 واري ڏهاڪي جي وچ ڌاري شاعريءَ جي ڪاڪ محل ۾ داخل ٿيو ۽ ڏسندي ئي ڏسندي پنهنجي تهئيءَ جي نمايان شاعرن ۾ شمار ٿيڻ لڳو. هن جي شاعريءَ جو لهجو بنهه نرالو ۽ پنهنجو آهي. شهمير ڊگهي ردیف وارا منفرد غزل لکڻ جو هنر رکي ٿو ۽ شعر سان خوب نپاءُ ڪري ٿو.

شهمير سومري جي شاعريءَ ۾ خيال جي پختگيءَ سان گڏ موسيقيت به شامل آهي. اهو ئي سبب آهي ته هن جي شاعري کي ڪيترن ئي فنڪارن سهڻا سر آلاپيا آهن. هي سندس شاعري جو ٻيو ڪتاب آهي، هن کان اڳ هن جي شاعريءَ جي مجموعي ”اکثرين جي پاڪر ۾“ کي ادبي حلقن ۾ خوب مڃتا پڻ ملي آهي. هو گذريل ٽن ڏهاڪن کان مسلسل لکي رهيو آهي، هو سوين حسين غزلن، وائين، نظمن ۽ گيتن جو تخليقڪار آهي ۽ اڄ به سندس قلم تيزيءَ سان لکي رهيو آهي. شل شهمير جو قلم ائين ئي روان رهي ۽ سنڌي شاعريءَ جي سفر ۾ سندس قدم ڪڏهن به نه ٽڪجن.

ڊاڪٽر بشير احمد شاد

سند سلامت

www.sindhsalamat.com

سند سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سندس رفتار سان هلڻ جو سانهاو آهي، ڇو ته تاريخ هميشه انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سند سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نه رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليق کي ڊجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي ته سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڏاڏوڻوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ ايندڙ اڻڀڄل سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سند سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد ته سند سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نه صرف پر پورو لاڀ حاصل ڪندا پر سند سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو پورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سند سلامت ڪتاب گهر جي ايندڙ اڻڀڄل اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڏاڏوڻوڊ ڪريو:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhslamat.book>

شهمير سومرو جيڪن پنهنجي طبيعت ۾ خوش مزاج آهي، ائين سندس شاعريءَ ۾ نفاست به موجود آهي. هو نوجوان شاعرن مان اڀري آيل خوبصورت شاعر آهي، جنهن تي ذات جي ديوي سدائين مهربان رهي آهي. هي 1990ع واري ڏهاڪي جي وچ ڌاري شاعريءَ جي ڪاڪمحل ۾ داخل ٿيو ۽ ڏسندي ئي ڏسندي پنهنجي ٽهيءَ جي نمايان شاعرن ۾ شمار ٿيڻ لڳو. هن جي شاعريءَ جو لهجو بهترين الو ۽ پنهنجو آهي. شهمير ڊگهي رديف وارن منفرد غزل لکڻ جو هنر رکي ٿو ۽ شعر سان خوب نپاءُ ڪري ٿو.

شهمير سومري جي شاعريءَ ۾ خيال جي پختگيءَ سان گڏ موسيقيت به شامل آهي. اهو ئي سبب آهي ته هن جي شاعري کي ڪيترن ئي فنڪارن سمڻا سر آلاپيا آهن. هي سندس شاعري جو ٻيو ڪتاب آهي. هن کان اڳ هن جي شاعريءَ جي مجموعي ”اکڙين جي پاڪر ۾“ کي ادبي حلقن ۾ خوب مڃتا پڻ ملي آهي. هو گذريل ٽن ڏهاڪن کان مسلسل لکي رهيو آهي، هو سوين حسين غزلن، وائين، نظمن ۽ گيتن جو تخليقڪار آهي ۽ اڄ به سندس قلم تيزيءَ سان لکي رهيو آهي. شل شهمير جو قلم ائين ئي روان ڌول رهي ۽ سنڌي شاعريءَ جي سفر ۾ سندس قدم ڪڏهن به نٽڪجن.

ڊاڪٽر بشير احمد شاد

شھير سومرو توڙي جو
هڪ جاءِ تي بينل موجوده ڏپيل
سماج تي غزل ۾ ڪڏهن ڪڏهن
چتر به ڪري ٿو، بهر حال شھير
هر حوالي سان پيار پرچارڪ،
سونهن پرست شاعر ٿي آهي.
اسان جي ٽهيءَ جو هي لاڏلو
شاعر، آءُ تسلسل سان مسلسل
پڙهندو اڃان پيو، هن کي دل اندر
ڏپيل درد کي لفظن ۾ تشريح
ڪرڻ جو ڏانءُ به خوب اچي ٿو ته
هوا جي هٽيليءَ تي رقص ڪندڙ
رنگن جي رجمه کي غزل جي
سوڙهي دامن تي پٿارڻ جو هنر به
بهتر نموني سان ڄاڻي ٿو، هُو اڻ
ڏنل خواب به ڪنوارين اکين مان
چورائي وٺي ٿو.

شھير اسان جي دور جو
آواز آهي ۽ ڪنهن به دور جي
آواز کي نظر انداز ڪرڻ ڪنهن
به صورت ۽ ڪهڙي به طرح
آسان نه آهي.

ساحر راهو

چون ٿا شاعري احساسن جي ترجمان آهي.
شاعري هڪ اهڙي ڪلا آهي، جيڪا اندر جي
اڌمن کي لفظن جو روپ ڏي ٿي، شاعري سمند کي
ڪوڙي ۾ بند ڪرڻ وارو فن آهي. شاعري هڪ
اهڙي ذات آهي، جيڪا هڪ طويل ناول کي هڪ
ننڍڙي سٽ ۾ سماڻي سگهي ٿي.

سنڌ جي ادبي ڪيتر ۾ ڪيترائي ڪوي
پنهنجي حصي جا شعري گل پوکي رهيا
آهن، جن جي خوشبوءِ ادبي ماحول کي
مهڪائي رهي آهي.

شھير سومرو سنڌ جو اهو سهڻو ۽
سيٽو ڪوٽڪار آهي، جنهن پنهنجي منفرد
لب و لهجي ۽ انوکي اسلوب سان سنڌ جي ادبي
آڪيري ۾ پنهنجي جاءِ ٺاهي ورتي آهي. نئين
ٽهيءَ ۾ غزل جهڙي حسناڪين سان پريور
صنف کي پنهنجي محبوبا بڻائيندڙ هن
قلمڪار پڙهندڙن جو ڌيان پاڻ ڏانهن ڇڪائي
ورتو آهي. پنهنجي غزلن ۾ منفرد رديفن جي
چونڊ ۽ انهن سان بهترين نياءَ هن شاعر کي
همعصرن ۾ هڪ الڳ سڃاڻپ ڏني آهي.

شھير جي شاعريءَ ۾ سرتيءَ جي
سونهن جا عڪس به آهن، عاشق جي دل جا
رقص به آهن، مٺيءَ جي مهڪ به آهي ته
ڦرتيءَ جا ڏک به آهن. هن ڪويءَ وٽ خيالن
جي ڪاڻ ۽ لفظن جو اڻ ڪٽ خزانو آهي.

مون کي يقين آهي ته جي شھير جو
جوش ۽ جذبو ائين ئي جوان رهيو ته هو
هڪ ڏينهن سنڌ جي سر موڙ شاعرن جي
صف ۾ ضرور جاءِ وٺائيندو.

جواد جعفري